

68. évf., 2014. III. 27., ára 50 dinár

11

Jó Pajtás

BEMUTATJUK TEHETSÉGEINKET:

Kónya Leon

Kokárdát tűztek az óbecsei Petőfiben

Ahol csak élnek magyarok, minden év március 15-én megemlékeznek az 1848/49-es magyar forradalomról és szabadságharcról. A jeles történelmi esemény 166. évfordulójának előestéjén, március 14-én megtelt az óbecsei Petőfi Sándor iskola díszterme is. Erre az alkalomra a diákok kokárdát tűztek és kicsinosították a termet. Először Dózsa Gabriella vezetésével az énekkar elénekelte a Himnuszt, majd Barta Áron

történelemtanár szólt a történelemformáló eseményekről. Ezt követően a tanulók mutatkoztak be, Kuszli Angéla magyartanár nő irányításával alkalmi szavalatok hangzottak el. Brasnyó Mihály, Fehér Norbert, Lengyel Anna, Kéring Dorina adtak elő alkalomhoz illő verseket. Közben forradalmi dalok is felcsendültek. Végezetül Bagi Natália elszavalta Vörösmarty Mihály Szózatát.

Koncz Erzsébet

A színek birodalmában

(Kosztolányi verse nyomán)

*Legszebb a narancssárga,
mert a szobámban minden sárga,
de a lila se csúnya,
éppen azért, mert van sok lila színű ruha.*

*Lilával festeném be az egész világot,
és rajzolnék még sok firkát,
meg milliónyi kedves madarat,
amelyeket átfestenek arannyal.*

*A rikitósak is szépek,
festenek ezekkel sok-sok képet,
de még csak várok, és várok,
hátha egyszer valóra válik az álmom.*

**Bóka Krisztina, 5. osztály
Móra Károly iskola, Szaján**

Petőfi, Arany és kortársaik a Facebookon

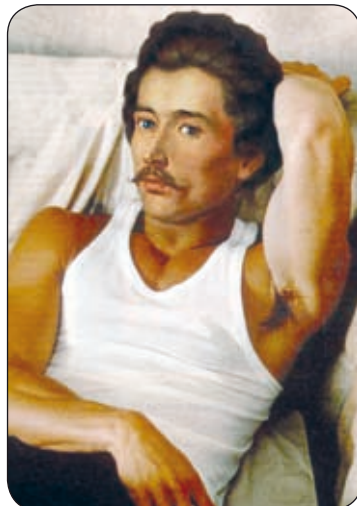
Legnagyobb magyar költőnk és kortársai regisztráltak a Facebookra – bejelölheted ismerősnek vagy akár meg is bökheted Petőfi Sándort! A költő ugyanis Arany Jánossal, Kölcsey Ferencsel és Vörösmarty Mihállyal együtt regisztrált az egyik legnagyobb közösségi oldalon.

Miről is van szó?

Egy vállalkozó szellemű tanárnő ötlete, és végtelenül ügyes tanítványai munkája nyomán valóban találkozhatunk a 19. század irodalmi nagyjaival a világhálón. Ahogy Vajda Éva tanárnő blogjában (<http://tanarblog.hu/projektek-oravazlatok/3769-petfi-arany-es-kortarsaik-a-facebook-on>) leírja, a budapesti Madách Imre Gimnázium 11. évfolyamos diákjaival készítették el a 19. századi költők Facebook-profilját. A tanulók bevallása szerint nagyon sokat tanultak az egy hét alatt, rengeteg szakirodalmat olvastak el, hogy hiteles legyen az adott profil. És, hogy milyen helyes pasi lett Petőfiből, azt még Vö-

rösmarty is megjegyezte: „szép szál legényné cseperedtél!”

Ne lepődjete meg, ha nem működik minden tökéletesen, ám amit találok, maga lesz a csúcás.

Álompasit varázsoltak a gimnazisták Petőfiből

Olvass bennünket a jövő héten is!

Beköszöntött a tavasz, sőt már csaknem egy hete itt van velünk újra! Ilyenkor még nehezebbnek tűnik az iskola, de talán nem annyira, hogy kifulladásos volna. Merthogy előttünk még bő két-két és fél hónapnyi iskolai élet, melybe oly sok mindent bele kell még gyömöszölni. Például a múlt héten meghirdetett Egyszer volt egy család pályázatunkat. A felhívás teljes szövegét a 23. oldalon találjátok! Már is várjuk munkáitokat.

Ezen a héten a vajdasági tehetségnap záróműsorának szenteltünk nagyobb teret, és következő számainkban is igyekezünk közelethez hozni legtehetségesebb iskolatársaitokat, akiket a tehetségsegítő tanács az idén kitüntetett. Ezúttal a muzslyai Kónya Leon kapott előkelő helyet lapunkban, a jövő héten ez a megtiszteltetés a kishegyesi Dudás Nikolettnek jár ki.

Várjuk továbbra is házi kedvenceitek fotóit kis bemutatással. Szeretnénk közösen mosolyogni veletek mókás fotóitokon, ám mintha nem lennétek jó kedvetekben, vagy elkerülnek benneteket a mosolyfakasztó pillanatok? Számítunk rátok.

És nem utolsósorban: olvassatok bennünket a jövő héten is!

A díjazottak

Kistehetségekből lesznek a kiválóak

A legjobbakat jutalmazták a Szabadkán megrendezett tehetségnapon

Lapunk javaslatára Grubanov Martinek Emília tanítónő a tehetségek mentora díjban részesült

Királyhalmi gyerekek kórusénekével vette kezdetét a szabadkai régi Városháza csodálatos dísztermében a II. Vajdasági Tehetségnap gálaműsora. Az anyagi hangú kiskórus megalapozta azt a felemelő érzést, melyet a műsor a későbbiekben hozott a jelenlevőknek. A szépen megtelt díszteremben – ahol egyébként általában politikusok tanáznak –, március 14-én fiatal tehetségek, tanárok, szülei, és barátaik-támogatóik ültek. A tehetségnap gálaműsorán adták át ugyanis a díjakat a tanév legtehetségesebb tanulóinak.

Mielőtt megtudtuk volna, hogy kiknek szól a dicséret, **De Negri Ibolya**, a Vajdasági Tehetségsegítő Tanács (VATT) elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. Elmondta, a VATT 2010-ben azzal a céllal alakult, hogy hálózatot építsen ki a már létező és működő tehetségpontok

között Vajdaságban, illetve kapcsolatot teremtsen a Kárpát-medence Tehetséggyondozó szervezeteivel. Ezenkívül segítse a tehetséges fiatalok felfedezését, támogassa őket abban, hogy ki tudjanak bontakozni, kiemelkedjenek a saját és a nemzet érdekében. A gálaműsort a siker ünnepének nevezte, s valóban az is volt a díjazottaknak, tanáraiknak és szüleinek egyaránt.

Az egybegyűlteket üdvözölte **Maglai Jenő**, Szabadka polgármestere és **Bajor Péter**, a budapesti Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségének elnöke is, majd átadták a díjakat. Négy kategóriába sorolva jutalmazták a tehetségeket.

A **született tehetség** (3–6 évesek kategóriája) díjat a máris kiválóan hegedülő 5 éves **Lakatos Vivien** vehette át.

Nagy Tibor törtélemtanár is a kitüntetettek között volt

Március 14-e, a nemzetközi π -nap alkalmából 314 szélforgó került a városháza előtti térre (természetesen) pí alakban

„A nyelvtant nagyon szeretem”

Ismerjük meg tehetségeinket: Kónya Leon

Kistehetségek (általános iskolások): Kreszó Krisztián (Zenta, magyar nyelv), Kónya Leon (Nagybecskerek, magyar nyelv), Dudás Nikolett (Kishegyes, magyar nyelv), Csizmadia Klaudia (Szabadka, matematika, sport), Apró János (Szabadka, matematika), Borbély Jácint (Csantavér, ének), Cibolya Stella (Szabadka, képzőművészet), Kecskeméti Árpád (Tornaros, sport), Proberai Anett (Magyarkanizsa, sport), Ladányi Martin (Horgos, sport), Virág Anna (Ada, zene).

Ígéretes tehetségek (középkisiskolások): Pósa Vivien (zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium, kémia), Illés Miklós (szabadkai Svetozar Marković gimnázium, matematika), Becskei Anikó (topolyai Dositej Obradović gimnázium, képzőművészet), Búbos Dávid (szabadkai Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnázium, magyar nyelv), Jurcsák Tímea (szabadkai Vegyészeti-technológiai Iskola, képzőművészet), Mészáros Júlia (zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium, képzőművészet), Brindza Beatrix (Szabadkai Zeneiskola, ének), Juhász Bence (zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium, sport), Mačković Martin (szabadkai Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnázium, sport), Borsos Dóra (Szabadkai Zeneiskola, ének).

Kiváló tehetségek (felsőfokú tanulmányokat végzők): Oláh Tamás (újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék), Balog Anikó (szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar) és K. Kovács Ákos (Budapesti Kommunikációs Főiskola).

Az idén a lelkiismeretes, odaadó tanárokat is jutalmazták. A **tehetségek mentorai** elismerésben Grubanov Martinek Emília tanítónő (Szabadka) – lapunk sokéves közreműködője –, Nagy Tibor történelemtanár (Bácskossuthfalva) és Csikós Pajor Gizella magiszter, matematika-tanár részesült. A **tehetségek szolgálatáért életműdíjat** dr. Hóza Éva vehette át. Grubanov Martinek Emíliát a Jó Pajtás szerkesztősége terjesztette fel a díjra.

Az ünnepélyes gálaműsor után kiállítás nyílt a II. Vajdasági Tehetségnap képzőművészet kategóriában díjazott diákjainak alkotásából, a nemzetközi π -nap alkalmából pedig a tanulók 314 szelforgót helyeztek el pi alakban a városháza előtti téren.

T. R.
Fotó: Ótos András

A Vajdasági Tehetségsegítő Tanács feladatának tartalma:

- * a tehetségek felismerését, kiválasztását, azonosítását, folyamatos fejlesztését és támogatását;
- * a tehetségek és mestereik munkájának elismerését ösztöndíjak, jutalmak formájában;
- * a tehetséges fiatalok önfejlesztő munkájának, kapcsolatépítésének, önszerveződésének támogatását, társadalmi felelősségvállalásuk kereteinek bővítését;
- * külföldi és hazai tanulmányutak szervezését;
- * a szülőkkel való együttműködést, tanácsadást.

Címlapunkon **Kónya Leon** muzslyai hetediket láthatjátok, akit a Vajdasági Tehetségsegítő Tanács a kistehetségek társadalomtudományi kategóriájában kitüntetésben részesített. Leonnal indítjuk a sort, a következő hetekben pedig több kivételes általános iskolást mutatunk be lapunk hasábjain. Tisztában vagyunk azzal, hogy még nagyon sok kis tehetség ül az iskolák padjaiban. Ennek mindannyian örülünk, és reméljük, hogy ők is sorra kerülnek, egyszer bemutatkozási lehetőséget kapnak, mint az idén díjazottak.

A méltatás szerint Leon számos anyanyelvi versenyen vett részt, nagy sikerrel, munkához való hozzáállása példás. Szorgalmas és kötelességtudó. Szívesen készül a versenyekre, és igyekszik tökéletesen elvégezni feladatait. Tudását köztársasági szintű versenyeken is bizonyította, ahol 2. helyezést ért el. Szeret népmesét és prózát mondani, bár felsősként inkább a nyelvtan bonyolult rendszere érdekli... És most már össze kellene írnia a díjakat is, mert egyre több van belőlük.

Mindezt Leon is megerősítette. Mint mondja, sok versenyen járt, általában az eredmény sem maradt el.

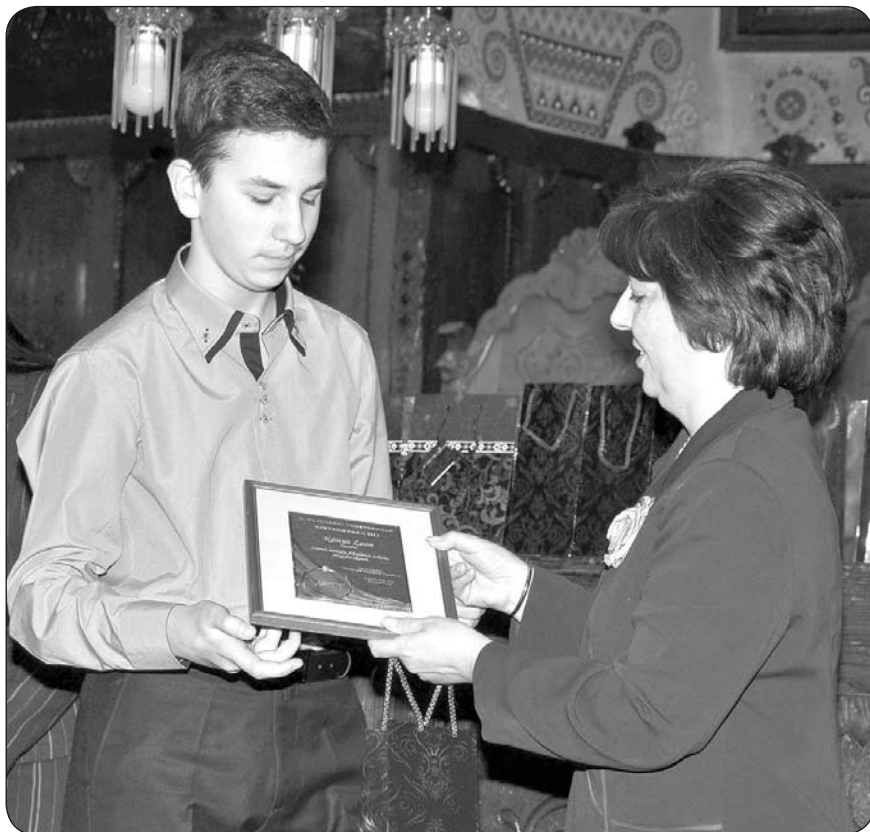
– Magyar és szerb nyelvi, matematika-, fizika- és kémiaversenyre készülök éppen. Ezek azok a tantárgyak, melyek leginkább felkeltették az érdeklődésemet. Hogy melyik a legkedvesebb vagy legközelebbi hozzám? A nyelvtant nagyon szeretem, mégha néha belebonyolódok is – vallja.

Leon a muzslyai Szervó Mihály iskola tanulója. Szereti szülőfaluját. Jók a tanárok, és az iskola-, osztálytársak is. Amikor arról faggatom, vajon nem nézik-e ki a többiek épp azért, mert több tárgyból is sikeres, azt mondja nem. Ezt jó volt hallani, mert bármennyire is furcsa, sok helyen épp azokat vetik meg, azokat közösitik ki a társaik, akik jobbak náluk.

– Sok múlik az iskolán, az ottani hangulaton. Nekem a tanárain sokat segítenek abban, hogy felkészüljek egy-egy versenyre. Az időből mégis jut szórakozásra is, nem szabad a tudományba sem túlzottan beleéni magunkat – mondja Leon.

Idejét szívesen tölti a barátaival, szeret olvasni, különösen a kalandregényeket kedveli, és nem túlozza el a számítógép előtt töltött időt sem. Leon még nem döntötte el, hova tovább. Van még egy éve erre, noha jelenleg azt tervezi, hogy természettudományi ágazatú gimnáziumba iratkozik.

N-a

Leon De Negri Ibolyától, a tanács elnökétől vette át a megtisztelő díjat

Olvastam, hogy a nevetés aktivizálja az immunrendszert, boldogsághormonokat szabadít föl, kalóriát éget el, lendületbe hozza a vérkeringést, csillapítja a fájdalmat, leépíti a stresszt, és föloldja a lelki feszültséget...

A bölcs svájciak szerint a nevetés fertőző egészség. Németországban nevetőklubokat alakítottak, ahol a vidámságot jogagyakorlatok útján serkentik. A program irányítója, a nevetőjoga megalapítója, dr. Madan Kataria elvein alapul, aki már egy évtizede szervezi a bombayi Lokandawala parkban a nevetőtalálkozókat, ahol a résztvevők reggelenként humoros rendezvényeken edzik a nevetőképességüket.

Mi leginkább április 1-jére időzítjük a felhőtlen nevetgélést, csipkelődést. Hogy jó-e, ragályos-e a nevetés? – erről az óbecsei Samu Mihály iskola diákjait kérdeztük. Arról beszélgettünk, kell-e nevetőklubot alakítani, vagy a nebulók különben is jókedvűek? Beszélgetőtársaim: **Rama Krisztina, Nagy Zita, Már Emese, Szalontai Orsolya, Lakatos Melánia és Bende Nikolett**a.

– Nagyon is fertőző – mondja Orsolya –, mert, ha az osztályban páran összesúgnak, s elkezdnek kuncogni, a többiek azt sem tudják, min, mégis kitör belőlük a nevetés, s úgy terjed az osztályban, mint a tűz. Mikor ránk szól a tanár, hogy mi az az érdekes, sokszor tényleg nem tudjuk, csak nevetünk. Az is vicces volt, mikor tavaly április elsején pelenkát vettünk a fiúknak...

Dorotteaék tavaly május elsején nevetek sokat, s azóta is, ha rá gondolnak, csak nevetnek, meg hát a nevük is megmaradt.

– Az úgy történt – meséli Dori –, hogy egy nagy hordóban víz volt, benne sok üveg, pohár állt, s mi öntözgettük az üvegekbe a vizet. Volt ott kólás, mirindás, ki tudja hányféle szörpös üveg. Mikor az egyik szörpös üveg, a Mirinda feliratú eltűnt, valaki elkiáltotta magát: – A Mirinda elmerült. Azóta is a barátnőmmel Mirindának hívjuk egymást, s ha kimondjuk ez a szót, mindig nevetünk.

Krisztinaék a Tisza-parton lévő játszótérre nevettek sokat.

– Egyszer az unkoatesóimat hintáztattam – mondja Krisztina –, s mikor kicsit jobban

A nevetés fertőző egészség

meglöktem őket, olyan nagyon hahotáztak, hogy én is velük együtt nevettem. Tavaly április elsején valaki kitalálta, vagy meg akart viccelni bennünket, hogy ellenőrzőt írunk. Izgultunk nagyon, mert nem is tudtunk róla, nem készültünk. Csak akkor nyugodtunk meg, mikor a tanár bejelentette, hogy új anyagot veszünk.

Zita egy fociórán elhangzott vicces feleltre emlékszik, bárhol van, ha eszébe jut, nevetnie kell.

– Egyik osztálytársam annyira belemerült a gondolataiba – meséli Zita –, hogy amikor a tanár fölszólította, mondja el, milyen alakú a Föld, azt sem tudta, miről van szó, csak várta a sügást.

– Háromszög – sügták, ő pedig kivágta: Háromszög! Ne is mondjam, mindenki nevetett.

Emese skypolni szokott a barátnőjével, s miután megtárgyalják az aznapi vicces dolgokat, jókat heherésznek.

– Semmiségeken is tudunk kacarászni – jelenti ki Emese –, csak az a fontos, hogy valamelyikünk elnevesse magát. Skypolni szoktunk, s a vicces történeteken jókat derülünk. Már azon is lehet nevetni, hogy én hogy nevetek. Szeretünk nevetni.

Melániaék osztálya is nagy tréfacsináló hírében áll. Ha nem figyelsz oda, könnyen a földön találsz magad.

– Az egyik osztálytársam órán éppen fölállt, felelni készült – emlékezik vissza Melánia –, abban a pillanatban a padtársa kihúzta alóla a széket. Már csak a nagy huppanásra lettünk figyelmesek, ugyanis a felelő nem is sejtette, hogy a földre fog ülni, mivel nem volt ott a szék. Ne is mondjam, kitört a nevetés! Velünk is megtörténik, hogy azt sem tudjuk, min nevetünk, mikor ránézünk egymásra a barátnőmmel. Az is vicces volt, mikor mentünk az utcán az anyukámmal, s megláttunk egy pénztárcát. Olyan volt, mint az anyukámé. Hát, mikor föl akartam venni, egy látatlan damillal behúzták az udvarba. Volt nagy hahotázás odabenn, mi is nevetünk...

Ezt a tréfát Nikolettáék is megcsinálták.

– A testvéremmel egy pénztárcát teleraktunk régi pénzzel, s rákötöttünk egy horgászsinórt. Mivel kint állt a kocsink az utcán, egész oda kivittük, s ha valaki föl akarta venni, mi berántottuk. Én is szeretek nevetni, sokszor nem is tudom, min nevetek. Egyszer ránéztem a az egyik tanárnőre, elnevettem magam, azt hitte, talán rajta nevettek, pedig én azt sem tudtam, min nevetek.

Koncz Erzsébet

Megemlékezés a szobornál

Óbecsén Kitűzöm a kokárdát címmel emlékeztek meg az 1848/49-es magyar forradalom és szabadságharc évfordulójáról a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör és a Petőfi Sándor iskola melletti Petőfi-szobornál. A március 13-ára meghirdetett műsor a Himnusz eléneklésével kezdődött, majd fölléptek a kultúrkör kórusai és szavalói. Knézi Péter, a községi képviselő-testület elnöke ez alkalomból a kokárda jelképes mondanivalójáról, a nemzeti összefogásról szólt, míg Varga László, a VMSZ köztársasági képviselője és alelnöke ünnepi beszédében a forradalmi időszak és a napjaink közötti párhuzamokra hívta fel a figyelmet. Az ünnepség végén a felnőttek mellett a Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói is elhelyeztek az emlékezés virágait a Petőfi-szobornál. A műsor a Szózat eléneklésével végződött.

K. E.

Sok fiú álma, hogy autót vezessen, mert kedvelik a gyorsaságot, és ezt az álmot legtöbbször meg is valósítják. Felőttként a mindennapok része az autózás. Ám sokan nemcsak autót vezetnek, hanem azzal keresik meg a kenyerüket, hogy valamilyen járművet irányítsanak: sofőrök, mozdonyvezetők, pilóták, netán űrhajósok.

Ez a szakma valójában nem is túl régi, hiszen a gőzmozdonyt 210, az autót alig több mint 120, a repülőt 110, a rakétát pedig csaknem 80 éve találták fel. Ezek az évszámok kissé csalókévak, annál inkább, mert Egyiptomban, Mezopotámiában, Peruban 3000 éves domborművet, szobrocskákat találtak, amelyeket megtalálásukkor még madárnak vélték, ám később, a modern repüléstechnika fejlődésével felismerték, hogy hajszára olyanok, mint a mai szuperszonikus repülőgép, az űrhajó vagy a helikopter. Ugye, érdekes? A kolozsvári Napsugár összeállítása további részletekre irányítja figyelmünket. A perui Nazca-vonalak ugyanis csak repülőgépről megfigyelhető, óriási és szabályos rajzolatú pályák, melyeket a tudósok szerint repülőtérré használtak. Vajon kik? Hiszen 2300 évesek. A palenque-i asztronautát 1300 éve faragták egy maja fejedelem kókoporsójának öttonnás fedelére. Az „űrhajós” lába pedálon nyugszik, keze fogantyúkat szorít, előtte műszerek, sisakjához csövek, kábelek kapcsolódnak. A háta mögötti motorból lángcsóva csap ki. Még a stabilizáló szárnyacsok sem hiányoznak.

A világszerte elterjedt kocsik szó magyar eredetű, a Magyarország északnyugati részén levő Kócson gyártott, könnyű szekeret jelentette. Amióta ló helyett motor hajtja, gépkocsinak nevezzük. A latin eredetű automobil magától mozgót jelent. A sofőr francia szó, jelentése: fűtő.

Voltak népek, akik mindezt már ismerték? Hová tűntek? Miért vették el a tudásukat? Miért kellett mindent előlről kezdeni ismét? A görög monda hőse, Ikarosz és sok-sok későbbi kísérletező az életével fizetett azért, hogy megvalósuljon az ember örök vágya: legyőzni a föld vonzerejét, és szállni, a magasba repülni... A 16. században Leonardo Da Vinci repülőgépet és helikoptert tervezett, de ez csak rajz maradt. 1903-ban a Wright fivérek repülőgépe 12 másodpercig repült, 37 métert tett meg. Ma a Boeing-777-es 23 órát

Pályaválasztók, figyeltem!

Sofőr, mozdonyvezető, vagy pilóta legyek?

repül egyhuzamban, és közben 21 000 km-t tesz meg 440 utassal a fedélzetén. Az utasok megtapsolják a pilótát, amikor szerencsésen földet ér. Óriási a felelőssége. Mielőtt egyenruhában, csinos légikisasszonyok koszorújában gépbe szállna, bizonyítania kell magas szintű képzettségét, lélekjelenlétét, tökéletes fizikai, szellemi és lelki egyensúlyát. A mai pilóták utasszállító repülőgépek mellett katonai, esetleg mezőgazdasági repülőket irányítanak, de helikopterpilóták is vannak a rendőrségnél vagy az egészségügyben, akik életet mentenek, vagy fontos embere-

Ha a földön maradunk, többféle munkát kínál a vasút és a közúti forgalom. Stephenson gőzmozdonya 1829-ben 42 km-es sebességgel haladt, ma a francia TGV 575 km-t, a japán mágneses vonat 581 km-t tesz meg óránként. A fekete vonat, a csupa korom és olaj mozdonyvezető már a múlté. A dízel-, a villamos-, a mágneses mozdonyok akár fehér kesztyűben is irányíthatók. (Ha Indiában leszel mozdonyvezető, kicsit nehezen látod majd a pályát, méghozzá az utasoktól, akik csaknem lógnak a járgányról, mert olyan sok az ember, és kevés a jármű.) Nálunk a vasúti hálózat igencsak leépült az utóbbi évtizedekben, de Magyarországon vagy máshol a világban nem így van. Az autóbusz, a teherjárművek azonban mint szállítóeszközök nagyon is elterjedtek, sokan ezek vezetésével keresik meg kenyerüket.

Nem tudjuk, hová fejlődnek a járművek, mire ti felnőtök, de bármilyenek is lesznek, csak alapos tudással, gyakorlattal, tiszta, józan fejjel, az önmagatok és a mások életéért érzett felelősséggel vezessétek őket! A száguldas nem lehet fontosabb az életnél.

ket szállítanak. (Ne feledd, hogy a helikopter elméleti kidolgozója két magyar tudós: Kármán Tódor és a pankotai Asbóth Oszkár volt.) A repülés fejlődésével az űrkutatás is mindinkább lehetővé vált, aminek előzményei a rakétechnikában bújnak meg. A rakétát a kínaiak már i. e. 300-ban feltalálták, ez alapján működtek tűzijátékaik, majd a 12. századtól fegyverként használták. A 20. századi rakétechnika élcsapatából a magyarországi Kármán Tódor, Fonó Albert, Hoff Miklós, a medgyesi Hermann Oberth nevére lehetünk büszkéek. Az űrkutatás rettentően drága, csak a legnagyobb hatalmak tudják pénzelni a kutatásokat, ám mindinkább civil személyeket is bevonnak a látványos repülésekbe.

Az első motoros kocsit Carl Benz építette 1886-ban. A két feltaláló, Benz és Daimler cégének egyesítéséből született a Mercedes-Benz márka, amely azóta is első az autógyártásban. Sok-sok találmánynak, köztük a Csonka János és Bánki Donát által feltalált porlasztónak köszönhetően fejlődött az autópálya.

Hol tanulhattok tovább?

Autóvezetői jogosítványt szinte minden községben szerezhetünk, nagyobb járművek vezetésére szóló engedélyek megszerzésére pedig csak nagyobb településeken van lehetőség. A középiskolák közül Újvidéken a Pinki közlekedési (szárazföldi, vízi és vasúti szakok, szerb nyelven), Szabadkán az Ivan Sarić műszaki középiskolát (magyar és szerb nyelvű az oktatás) ajánljuk. A repüléssel Versecen és Belgrádban érdemes próbálkozni: Versecen pilótaakadémia működik, Belgrádban a Prince Aviation Iskolaközpont. Kétéves, igen költséges a képzés. A JAT örököse, az Air Serbia tavaly pilótaképzésre invitálta a fiatalokat, akik legalább 18 évesek. A legjobbaknak munkahelyet is biztosítanak.

Az emigráció és a megtorlás

1849. nyara egy keserves időszak kezdetét jelentette a magyar nép számára. A világo-si fegyverletétel után (amint az legtöbbször lenni szokott egy forradalom elfolytásakor) a kemény megtorlás időszaka következett. Kossuth Lajos külföldre emigrált. II. Rákóczi Ferenc példáját követve, aki csaknem másfél évszázaddal korábban éppen a Habsburg-ellenes felkelése után Törökországba menekült. Az 1848-as forradalom és szabadságharc vezetője is a hagyományosan Habsburg-ellenes törököket tartotta a legmegfelelőbb védelemnek.

Haynau, a bresciai hiéna

Kossuthot a törökök szívélyesen fogadták. Hírnevéhez illően jó ellátást és szállást kapott. Számára és társai számára Kütahjában rendeztek be egy épületet, ahol másfél évig laktak. Kossuth nem engedett a törökök nyomásának, hogy térjen át az iszlám vallásra, azonban néhányan társai közül (köztük Bem József is) felvették a mohamedán vallást. Ez a cselekedet biztonságot nyújtott számukra, ugyanis mohamedánokat a törökök nem adták ki az osztrákoknak.

Törökország után Kossuth következő úti célja Anglia volt, ahol nem tartózkodott sokáig. Átutazott Amerikába. Kossuthot mindenfelé nagy dicsőséggel és tisztelettel fogadták. Annak ellenére, hogy hazájától több ezer kilométerre volt, a nagy óceán túlsó partján,

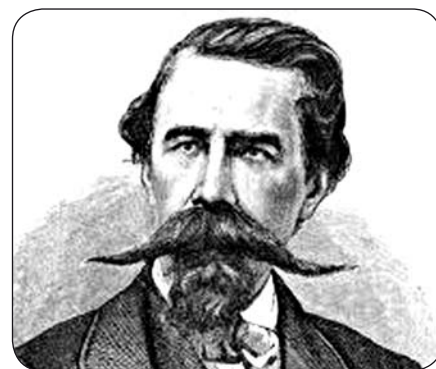
Az aradi vértanúk kivégzése (Thorma János festménye)

tevékenységeit nem hagyta abba. A kudarcot csak egy átmeneti ideiglenes állapotnak tartotta, és buzgón gyűjtötte a pénzt a további kampányokra. Katonái közül sokan nem tették le a fegyvert, hanem tovább harcoltak idegen szolgálatban. Maga Kossuth is hamarosan visszatért Európába. Londonban felvette a kapcsolatot Giuseppe Mazzinival. Ezzel megkezdődött az együttműködés az olasz nemzeti mozgalommal. Olasz seregekben szolgált sok korábbi katonája. A Magyar Légión megszervezése Türr István, magyar származású olasz királyi altábornagy nevéhez fűződik.

Az olasz függetlenségi háború 1859-ben kezdődött a Szárd Királyság vezetésével. A déli részek egyik legfontosabb személyisége Giuseppe Garibaldi volt, aki a híres szicíliai partraszállást vezette. Garibaldi nevét a magyar népköltészet is megörökítette, magában az olasz függetlenségi mozgalomban pedig sok magyar szabadságharcos közkatona is részt vett. Magyarországon kívül is érezhetőek voltak Petőfi világszabadságról szóló eszméi.

Azonban azok, akik a magyar szabadságharc és forradalom bukása után Magyarországon maradtak, keserves sors elé néztek. Julius

Jacob von Haynau báró, osztrák hadvezér, a „bresciai hiéna”, kegyetlen vérengzésekbe kezdett. 1849. október 6-án Aradon kivégeztek 13 honvédtábornokot, annak ellenére, hogy ígéretet kaptak, nem fog bajuk esni, ha megadják magukat katonáikkal együtt. Lázár

Türr István

Vilmos, Dessewfy Arisztid, Kiss Ernő és Sweidel József tábornokokat lelőtték, a többieket, Pöltenberg Ernőt, Török Ignácot, Láhner Györgyöt, Knéczik Károlyt, Nagysándor Józsefet, Leiningen – Westenburg Károlyt, Aulich Lajost, Damjanich Jánost és Vécsey Károlyt pedig felakasztották. A „tizennegyedik vértanút”, az első magyar felelős minisztérium elnökét, Batthyány Lajost Pesten végezték ki. Október 6-a a magyar nemzet történelmében az egyik leg-szomorúbb gyásznapként lett feljegyezve. Az aradi vértanúk talán a leghíresebb áldozatai a megtorlás időszakának, azonban rajtuk kívül még többszázán áldozták életüket, sokan börtönbe kerültek. A megtorlás kegyetlen volt.

Haynau kegyetlensége már az osztrákok számára is elviselhetetlenné vált. Leváltották, megtorló munkáját az osztrák belügyminiszter azonban folytatta. Az 1850-es évek az Alexander Bach, osztrák belügyminiszterrel elnevezett Bach-korszak, a kegyetlenkedés jegyében teltek. A magyarok nagy megpróbáltatásokon mentek át, nehéz küzdelmet folytattak, hogy megőrizzék nemzeti önérzetüket.

Kossuthot Amerikában nagy szabadságharcosként fogadták

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Március 27.

Hajnalka, Augusztá napja.

Hajnalka: 19. századi névalkotás a hajnal főnévből. Ez a kicsinyítő képzős név egyben virágnév is.

Augusztá: Az Augusztusz férfinév női párja, mely latin eredetű név. Jelentése: magasztos, fennkölt.

1472. március 27. (542 éve)

Meghalt Janus Pannonius (eredeti nevén: Csezmiczei János) humanista, latin nyelven alkotó költő, a magyar világi líra első jelentős képviselője. A ferrarai és a padovai egyetemen tanult. A királyné főcancellárja, az ország egyik legbefolyásosabb embere lett. Kezdetben Mátyás híve volt, majd szembekerült politikájával. Emiatt menekülni kényszerült, Zágráb mellett érte a halál. Búcsú Váradtól című versében jelent meg először a magyar táj szépsége. Hazatérése után ért pályájának csúcspontjára, az egyéni hangú, sajátosan magyar líra szülőatyja lett. Latin nyelvű verseiben ő írt először a testi szenvedésről és az élni akarásról (Midőn beteg volt a táborban). Már a 15. századtól kötetei jelentek meg Magyarországon és külföldön egyaránt.

1845. március 27. (169 éve)

Megszületett Wilhelm Konrad von Röntgen a röntgensugarak felfedezője.

1962. március 27. (52 éve)

Színházi világnap. A Nemzetközi Színházi Intézet bécsi közgyűlése 1962-ben elhatározta, hogy megemlékeznek a Párizsban működő Nemzetek Színházának 1957-es évadnyitójáról.

Március 28.

Gedeon, Johanna napja.

Gedeon: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: kétélű kard, kardforgató, sebzett kezű, romboló, pusztító, harcra, vágó.

Johanna: A János férfinév latin Johannes formájának a női megfelelője. Jelentése: Jahve megkegyelmezett.

1797. március 28. (217 éve)

Nathaniel Briggs szabadalmaztatta a mosógépet.

1868. március 28. (146 éve)

Nyiznsnyij Novgorodban megszületett Makszim Gorkij (eredeti nevén: Alekszej Makszimovics Peskov) orosz író, a szocialista realizmus egyik megalapítója, akinek fő művei: Éjjeli menedékhely, Az anya, Az Artamonovok.

1881. március 28. (133 éve)

Meghalt Modeszt Petrovics Muszorgszkij orosz zeneszerző. Legismertebb operái: a Borisz Godunov, a Hovanscsina és A szorocsinci vásár.

1968. március 28. (46 éve)

Melbourne-ben megszületett Kylie Minogue énekesnő, színésznő. Ismertebb dalai: I should be so lucky, Loco-Motion; ismertebb filmjei: Moulin Rouge, Street Fighter – Harc a végsőkig.

Március 29.

Jónás, Taksony napja.

Jónás: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: galamb.

Taksony: Török eredetű régi magyar név, Árpád fejedelem unokájának, a negyedik magyar nagyfejedelemnek, az összes Árpád-házi király ősének a neve volt. Jelentése: jóllakott, elégedett, vad, kegyetlen, féktelen, szilaj.

1885. március 29. (129 éve)

Szabadkán megszületett Kosztolányi Dezső költő, író, publicista. A Nyugat egyik szerzője. Legismertebb művei: A szegény kisgyermek panasza (versciklus); Nero, a véres költő; Édes Anna; Pacsirta (regények).

1905. március 29. (109 éve)

Megszületett Rejtő Jenő író, Fülöp Jimmy, Vanek úr megalkotója.

1976. március 29. (38 éve)

Megszületett Jennifer Capriati amerikai teniszezőnő.

Március 30.

Zalán napja.

Zalán: Anonymus szerint a honfoglalás előtt a Duna-Tisza közén uralkodó vezér neve Salanus volt. Ezt a nevet a Tisza torkolatánál fekvő Slangamen (Szalánkemén) helységnevből alkotta a krónikaíró. A név mai formája 19. századi téves olvasat alapján, Vörösmarty Mihály Zalán futása című hőskölteménye nyomán vált ismertté.

1853. március 30. (161 éve)

Megszületett Vincent van Gogh, holland festő (Napraforgók).

1867. március 30. (147 éve)

Az Amerikai Egyesült Államok megvásárolta Oroszországtól Alaszkát, 7,2 millió dollárért.

1968. március 30. (46 éve)

Megszületett Céline Dion énekesnő.

Március 31.

Árpád, Benjámín napja.

Árpád: Régi magyar név, az árpa szó -d kicsinyítő képzős származéka.

Benjámín: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: szerencse fia. (Más magyarázat szerint: a jobbnak a fia.)

1596. március 31. (418 éve)

Megszületett René Descartes francia racionalista filozófus és matematikus, „a modern filozófia atyja”. Filozófiájának alaptétele: „Cogito ergo sum”, azaz „Gondolodom, tehát vagyok”.

1865. március 31. (149 éve)

Bécsben megszületett Zsigmondy Richárd magyar származású, Nobel-díjas kémikus.

1889. március 31. (125 éve)

Elkészült Párizs jelképe, az Eiffel-torony. Gustave Eiffelről (1832–1923), az építőről kapta a nevét, akinek mellszobra ma is ott látható az északi pillér tövében. Az építmény a francia forradalom centenáriuma rendezett világkiállításra készült. Jelenleg a később felszerelt tévéantennákkal együtt 326 méter és 75 centiméter magas.

1900. március 31. (114 éve)

Megszületett Szabó Lőrinc költő.

1948. március 31. (66 éve)

Meghalt Egon Erwin Kisch németül alkotó cseh író, újságíró, a „szárguldó riporter”.

Április 1.

Hugó, Urbán napja.

Hugó: a Hug- kezdetű, germán eredetű nevek rövidülése. A névelem jelentése: értelem.

Urbán: A név eredete: az Orbán névnek a latin eredetihez közelebb álló alakváltozata. A latin Urbanus névből származik. Jelentése: városi.

Április 1.

Bolondozás, sületlen tréfák, átverések napja. A téltemető, tavaszközöntő hagyományokon alapuló ünnepet már az ókori görögök is egymás megtérfálásával köszöntötték.

1815. április 1. (199 éve)

Megszületett Otto Von Bismarck porosz miniszterelnök. Bismarck egy évtized alatt megteremtette a német egységet.

1893. április 1. (121 éve)

Hivatalossá lett a közép-európai idő, amely a greenwichi nulla hosszúsági körhöz (GMT= Greenwich mean time) képest egy órával előrébb tart.

1922. április 1. (92 éve)

A Portugáliához tartozó Madeira szigeten 34 éves korában meghalt I. Károly egykori osztrák császár és cseh király, IV. Károly néven (az utolsó) magyar király.

Április 2.

Aron napja.

Aron: Bibliai név, talán héber eredetű. Jelentése: ihletett, tisztánlátó, vagy: a bátorság hegye.

1792. április 2. (222 éve)

Az Egyesült Államokban egységes fizetőeszközként bevezették a dollárt.

1805. április 2. (209 éve)

Megszületett Hans Christian Andersen dán meseíró, költő, regényíró és elbeszélő. (A kis hableány, A rút kiskacsa, A rendíthetetlen ólomkatoná.)

1927. április 2. (87 éve)

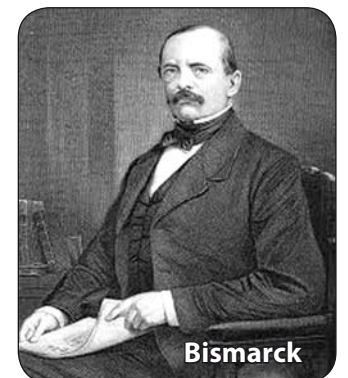
Megszületett Puskás Ferenc futbalista, a legendás Aranycsapat tagja, minden idők legeredményesebb csatára.

1952. április 2. (62 éve)

Meghalt Molnár Ferenc író, drámaíró, újságíró. (A Pál utcai fiúk).

2005. április 2. (9 éve)

Elhunyt Karol Jozef Wojtyła, köztisztviselőben: II. János Pál pápa.

Bismarck

Virágok kórusa

Némelyik trópusi növény virága válaszol a radarjelre: visszaveri a hangokat, így a nektárevő denevér hamarabb rátalál.

Costa Rica északi részén terebélyes kúszónövény, a bársonybab nyújtogatja karjait. Akár egy bálterem csillárjáról a függődíszek, lombrengetegéből száz meg száz virágfüzér csüng alá. Mindegyiken örvösen eloszló, ívelt kocsný végén növő, borsó hüvelyéhez hasonló halvány sárga virágok. Alkonyattájt ez a tengerek virág mind fölkészül a denevércsábításra: az addig zárt virágocskát sapkaként borító legfelső, zöld szíromlevél lassan fölemelkedik, apró parabola-antennaként magasodik a virág fölé. Alatta a két kisebb oldalszírom szétnyílik, a föltáruló részből pedig erős fokhagymaszag tör elő. Ellenállhatatlan, ínycsiklandó illat ez a denevérek számára; a bársonybab szárnyas kiszolgálói messziről odasereglenek.

A denevérek zöme tájékozódás közben magas rezgésszámú, nagy frekvenciájú hanghullámokat bocsát ki orrán vagy száján, a környezet tereptárgyairól visszaverődő hangokat pedig rendkívül érzékeny fülével fogja fel. A beérkező jeleket rendkívül gyorsan értelmezi, és miközben szűnyogokat hajkurász, vagy éppen virágzó

fák között cikázik, röppályája irányát, ívét folyamatosan a földolgozott információkhoz igazítja.

A nektárdenevérek fm-hanghullámokkal dolgoznak, radarjeleik tehát viszonylag szűk, nagyjából négyméteres körzetben igazán hatékonyak. A visszhangokat fölfogva és értelmezve a denevér részletes képet kap a szűkebb környezetében kínáló virágok elhelyezkedéséről, nagyságáról, formájáról, felületi jellemzőiről, állásszögéről és egyéb, számára fontos tulajdonságairól.

Liliputi gombalakók

A liliputi paránybogár testhossza 0,44–0,55 milliméter, és rokonaihoz képest feltűnően karcsú: szélessége mindössze 0,1 milliméter, mint az emberi hajszálé. Testalkata jól tükrözi az életmódját, ugyanis a vékony tapló termőrétegének parányi pórusaiban megbújva él.

A kutatók Ausztriában, az Inn folyó völgyében fűzfák törzséről szedték le a vékony tapló termőtesteit, majd laboratóriumban erős fényvel megvilágították őket. Pár perc múlva mikroszkóppal megvizsgálták a taplók alsó felszínét alkotó termőréteget, ahol feltűntek a halvány, sárgásbarna apróságok. Némelyikük még a pórusokban tartózkodott, és csak a hátsó felük látszott ki, míg mások a meleg hatására már a felszínen mászkáltak.

A liliputi paránybogarat 1997-ben fedezték fel Svédországban. Azóta megtalálták Norvégiában, Finnországban, Dániában, Luxemburgban és Svájcban is. Norvégiában egy másik gombafajból, a domború fekvőtaplóból is előkerült. Mivel az élőhelyül szolgáló taplók egész Európában gyakoriak, valószínű, hogy a liliputi paránybogár is előfordul szerte a kontinensen – minden bizonnyal Szerbiában és Magyarországon is.

Bár a legtöbb felfedezésre váró bogárfaj a trópusokon él, az igen alaposan kutatott Európában is egyre-másra bukkannak eddig ismeretlen fajokra. Mi lehet az oka annak, hogy ezt a feltehetően gyakori állatot ennyire későn írták le a tudomány számára? A bogár rendkívül apró termete, halvány színe és rejtett életmódja magyarázatot adhat erre, mint ahogy az a tény is, hogy akik a gombákhoz értenek, azok általában nem keresnek bogarakat, a bogarak kutatói pedig nem mindig ismerik eléggé a gombafajokat. Kevés az olyan szakember, aki mindkét élőlénycsoportban megfelelően tájékozott. Legjobb hát, ha a gombák és a bogarak specialistái közösen dolgoznak. Dániában úgy fedezték fel a fajt, hogy Cristian Lange gombaszakértő és Jan Pedersen bogarász szakember együtt keresték a liliputi paránybogarat. „Nagyon keveset tudunk erről a bogárfajról. Egész életét a gombában tölti, de nem tudjuk, mennyi ideig él, és mennyi idő alatt fejlődik ki” – mondják a koppenhágai Dániai Természettudományi Múzeum szakemberei.

Újraélesztették a vírust

Mintegy harmincezer éve alvó, eddig ismeretlen óriásvírust keltett életre az örök fagy birodalmából egy francia kutatócsoport. Az úgynevezett Pithovirus sibericum bizonyos amőbákat fertőz meg, emberre és állatra veszélytelen. Az óriásvírusok mérete a baktériumokhoz hasonló, elektronmikroszkóppal jól láthatóak. Eddig a kutatók csak két különböző óriásvírus-családot ismertek: a megavírusokat és a pandoravírusokat. Ezekről is mindössze tíz éve van tudomása a kutatóknak.

A mikor óriáskígyókról beszélünk, többnyire a pitonokra és a boáokra gondolunk. Ez a köznap nyelvben bevett kifejezés a rendszeren állandó fejlődésének köszönhetően helytelené, félreérthetővé vált.

Különösen azért adhat okot félreértésre az óriáskígyó elnevezés, mert a piton, illetve a boafajok többsége a közhiedelemmel ellentétben nem nagy. Sőt olykor kifejezetten kis testűnek mondható.

Persze vannak köztük valóban gigászi méretű fajok, egyedek. Vélhetően a régmúlt időkben ezeket a nagy testű állatokat fedezték fel elsőként, így ragadt rajtuk az „óriás” jelző. A nagy testű piton és boafajok 3–5 méteresre nőnek meg. A világ leghosszabb kígyója egy 9,76 méteres, kockás piton volt. Az ennél hosszabb kígyókról szóló híresztelések mendemondákon alapulnak.

Testhosszukat tekintve a kockás pitonoktól nem sokkal maradnak el a nagy- vagy más néven zöld anakondák. Az igazán nagy testű

Az óriáskígyók valóban óriások?

matuzsálemek (a kígyók ugyanis egész életük során növekednek) a vadászatnak és az élőhely csökkenésének „köszönhetően” ma már nem kerülnek kézre.

Az óriáskígyók zöme általában 1–2 méteres testhosszúságot ér el. Kifejezetten kis testűek az Ausztráliában honos törpepiton fajok, az észak-amerikai rózsaboák, a gumiboa és a homokiboák csoportja, melynek számos faja a föld alatti életmódra tért át, valamint a ma már önálló családot alkotó földiboafélék. Az itt felsorolt nemzetiségek, családok képviselői ritkán haladják meg az 50 cm-es testhosszt.

Az, hogy ezeket a meglehetősen eltérő fizimiskájú és életmódú állatokat mégis egymással közeli rokonoknak tekintjük, egy anatómiai jellegzetességüknek köszönhető. Ezek a kígyók ugyanis a testükön hordoznak egy, a gyíkyszerű őseikre emlékeztető bélyeget. Kloákájuk két oldalán egy-egy csökevényes, apró lábat, úgynevezett anális karmot találhatunk. Sőt, a fajok többségének törzsén belül a medenceöv és a combcsontok maradványai is megtalálhatók.

Kis túlzással tehát, a pitonokat és a boákat óriás- helyett akár „lábaskígyóknak” is nevezhetnénk.

Bölenyszerelem a Budakeszi Vadasparkban

A napsugaras tavasz Ámor lövöldöző kedvét is meghozta, mostanában bölenyre vadászik! Úgy néz ki, Rambó szívét el is találta, mert a nehézfiú menthetetlenül belezúgott Kadába, a bölenylányba. Bizton állíthatjuk, hogy nincs bájosabb egy szerelemtől fűtött bölenynél! Rambó jegyet váltott a tavaszi szerelemvonatra: kitartóan, naponta több órán keresztül, hűséges kiskutya módjára ácsorog kifutójának azon oldalán, ahonnan a legjobb kilátás nyílik a gyönyörűséges Kadára. A lehető legközelebb húzódik a kerítéshez, a hatalmas, vágyakozó boci... vagyis bölenyszemekkel nézi, nézi és nézi választottját. Ha tehetné, bizonyára virágokat is szedne bálaszám, hogy szíve hölgye jóízűen elropogtathassa azokat. Jobb híján időnként szívszaggatóan felhorkant, nyomatékot adva annak, hogy szándékai komolyak és tisztességesek.

Kada igazi nőként úgy tesz, mintha hidegen hagyná ez az egész, és csak véletlenül sétálna el Rambó félig átlógó feje mellett. Persze

néha megesik a szíve kócos, szomorkodó barátján, odadugja az orrát hozzá kedvesen, és nózipusziznak kicsit.

Hősünk szemmel láthatóan nehezen tudja magát túltenni a tényen, hogy ez a szerelem bizony plátói kell, hogy maradjon. Rambó ugyanis – Kadával ellentétben – származását tekintve nem tiszta vérvonalú európai böleny, így nem vehet részt az Európai Böleny Fajmegmentő Programban.

Van fényképed házi kedvencedről? Oszd meg velünk!

Ma egy alig négy hónapos kiskutyáról adunk hírt, akit gazdija, a szabadkai Fehér Noémi, a J. J. Zmaj iskola negyedikese születésnapjára kapott. A kutyus még csak négy hónapos, igazán aranyos, és a Tapi (Tappancs) névre hallgat. Azt már felesleges mondani, hogy Noémi nagyon szereti.

RÜGYFAKADÁS

A balhé

A történet és a szereplők a képzelet szüleményei, bármilyen hasonlóság a valósághoz csak a véletlen műve.

Helyszín: Joghurtösvény-galaxis

Szereplők: ZX-Max, Zoé/Nini, Jé-Ja, Inaj Jani úrgyerekek; Sonáj János úr-tanár; Dr. Prof. Igazgató; Vénusz-Szabina, Zx-Max anyukája.
Öltözet?

1. Szín: ZX-Max otthona, digitális berendezések, automata konyha, 3 robot a család szolgálatában, az ajtó mellett.

ZX-Max: (Ül az íróasztalnál, és szorgalmasan ír.)

Vénusz-Szabina: Mit művelsz, Max?

ZX-Max: Írom a büntetőm!

Vénusz-Szabina: Milyen büntetőt?

ZX-Max: Zoé-Nini és Jé-Ja beszélgettek digiton és irolox órán, ezért 200-szor le kell írni:

„Rendesen viselkedem digiton és irolox órán.” Most tartok a 77.-nél.

Vénusz-Szabina (felháborodva): Na de Max, holnap Plutomorfológiából írtok ellenőrzőt, és még a pikulofonodon sem gyakoroltál!

ZX-Max: De anya, Sonáj János tanár úr azt mondta, hogy 10-est ad, ha nem írjuk le.

Vénusz-Szabina: Írd be a számítógépbe, és majd kinyomtatjuk 200-szor.

ZX-Max (sajnálkozva): Saját iroloxszal kell átadni!

Vénusz-Szabina (kérdően): Max, te is rendetlenkedtél az órákon?

ZX-Max (nyugodtan): Nem, csendben voltam.

Vénusz-Szabina (mérgesen): Ha ez így volt, megtiltom, hogy leírd!

ZX-Max (fenyegetően, majd kérően): Ha megint a fejedbe vetted, hogy elmész Dr. Prof. Igazgatóhoz, ne tedd, mert az egész 55-DD osztály megharagszik, ha csak nekem kell leírni.

Vénusz-Szabina: Természetesen nem ezt kérném, hanem hogy az ártatlanaokat ne büntessék.

ZX-Max (megadóan): Rendben, anya, rátérek a többi tananyagra.

2. Szín: ZX-Maxék hálókapszulája, mindenki alszik, Max felkel.

ZX-Max (suttogva): Végre mindenki alszik, megírhatom a maradék büntetőmet! Már 166, 167, 168, 169, 170... 199 és 200! Kész!

3. Szín: Iskola

Zoé-Nini: Nézzétek! 201-szer írtam le.

Jé-Ja (főlényesen): Nagyra tartod magad? Nézd, 202-szer írtam le.

ZX-Max: Még jó, hogy többször leírtátok, mert Inaj Jani csak 197-szer.

Inaj Jani: Biztosan nem hallottam. HIHIHI!

4. Szín: Dr. Prof. Igazgató irodája

Dr. Prof. (izgatottan): Elhoztad?

Sonáj János: Igen, itt van mind a 3800 sor kézírás.

Dr. Prof. (megkönnyebbülten): Huh. Még Szerencse, mert csak így tudjuk elindítani a régi rakétát, mert a Föld nevezetű bolygó felé egy nagy aszteroida közeledik.

Dr. Prof + Sonáj János (a nézők felé fordulva): Csak így menthetjük meg a bolygót!

(Dr. Prof gondosan beteszi a rakéta indítóegységébe a papírokat.)

Író: Pozder Máté, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Bolondok napja

A bolondok napját sokan elfelejtik így csapdába sok ember esik. Ezen a napon mindenki nevet, a rosszkedv messze elmehet.

Popovity Krisztián, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A róka csoda

Volt egyszer egy hatalmas fa, amelynek hetvenhét gyökere volt. A hatalmas fa alatt kuksolt egy róka. Ez a róka unatkozott, gondolta, elég a pihe-nésből. Nosza, fogta magát, és világgá indult.

Első útja egy tóhoz vezetett.

Nagyon megéhezett. De persze semmit nem hozott magával. Véletlenül kivetődött a partra két hal. Az egyiket megette, a másik megszólalt:

– Hallod-e, te róka, ha nem fogyasztasz el, adok valamit.

– Egye fene, nem eszlek meg.

– Rendben van, adok neked egy pikkelyt. Ha megcsiszolod, kívánhatsz tőlem egy dolgot.

S a róka ment tovább, nem csiszolta meg a pikkelyt. Ha a pikkelyt megcsiszolta volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Vörös Valentin, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Hívatlan vendég

Már megint!

Mért zavarja

Kegyess nyugalmamat?

Csak tudjam meg, mit akar!

Hív! Valami jó lesz,

Mondja nekem.

Én meg persze elhiszem.

„Csak ne pont engem...”

Elmegyünk,

Valami zsúr készül.

De hol az ünnepelt?

Majd kiugrik a szívem idebent.

Felugrik mindenki

S azt kiáltja:

„Boldog születésnapot!”

Jaj, ez a lány, már megint becsapott!

Boldog születésnapot?

De hát én áprilisi vagyok!

Na, mindegy.

Örülünk annak, hogy ma péntek.

Örülök,

De azért magamban dűnnyögök.

Miért pont engem?

Csak az ajándékoktól mentsen meg az isten!

Végül az is eljött!

Hogy inkább mentek volna haza.

Bolond nép az,

Ki nekem partit szervez.

**Hovanyec Ildikó, 8. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Toma Leontina szerbittabéi tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Veréb

Csipoghatok, enni nem adnak,
nekem kell ennivalót keresnem magamnak.
Én semmit nem ártok nektek, emberek,
de ti engem nem sokan szerettek.

Béka

A gólyától én csak úgy rettegek,
a mocsarakban s tavakban élek.
A legyeket szeretem, ha repül egy mellettem,
a nyelvemmel elnyelem.

Macska

Éjszaka padláson egerészik
nappal meg csak heverészik.
Nem mindegyik doromboló fajta,
de télen mindegyikük kedvence a pajta.

**Tari Eleonóra, 6. osztály,
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

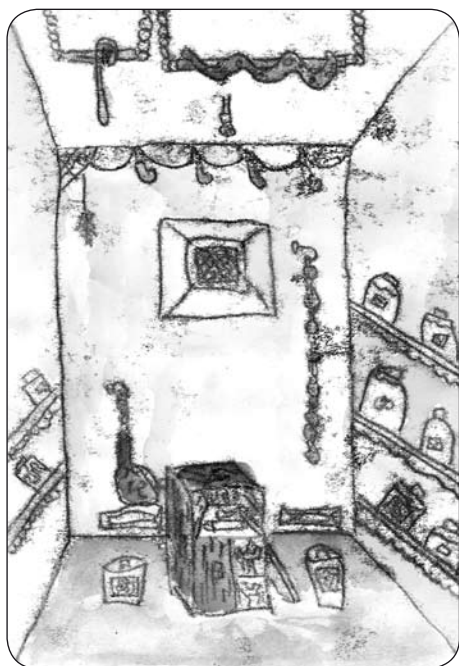
A sárkány

Igaz, hogy a képzelet szüleménye,
de azért nem szeretnék találkozni véle!
A középkorban volt híres e teremtmény,
de akkor még nem mondták: Nincs mitől félni!
Mert nem tudták, hogy csak elképzelt lény.

Úgy képzelték, hogy pikkelyes,
és tüzet okádani sem rest.
Szárnyaival löki magát a magasba,
s attól esett csak mindenki hasra,
hogy karddal őt döfni nem lehet hasba.

De nemcsak karddal, semmivel!
Mert elporlaszt majd septiben.
És akkor nem lesz happy end a mese végén.
Szóval hagyj inkább békén,
a középkori barlangok mélyén.

**Smit Alex, 8. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

**Dékány Máté
szabadkai tanuló
rajza**

Jótett

Ez egy ovis történet, és még ma sem tudom, hogy miért, de nagyon az emlékezetemben maradt.

A csoportunkban volt egy rosszcson Dani nevezetű fiú. Azt kell róla tudni, annyira rossz volt, hogy az óvo néni a 35 év munkája alatt illet még nem látott. Nálam egy fejvel magasabb volt, és jóval erősebb. Engem, kis véznát soha nem vert meg, de a többi fiút, sőt némelyik lányt is jól elagyabugyálta. Én rájöttem, mit szeret, és mindig neki adtam igazat, mert aki nem ezt tette, azt megverte. Mindennap, amikor szép volt az idő, alvás előtt kimentünk az udvarra játszani. Volt ott egy ún. carting kisautó, azon mindenki hajthatott egy kört, és mindenki türelmesen várt a sorára, vagy szaladt a kisautó után. Azon nem veszekedtünk, hogy ki hajtja, hiszen a Dani ügyelt a sorrendre. Én már lehajtottam a kört, és félre álltam, vártam, hogy újra sor kerüljön rám. Amikor a Szabó Robi hajtott, nem tudni, hogy figyelmetlenségből-e vagy akarattal, de tiszta erőből nekem hajtott. Én elestem, lenyúztam a tenyerem, kiszakadt a nadrágom, és sírni kezdtem fájdalmamban. Az óvo nénik ügyet sem vetettek a dologra, mondván: katonadolog. Dani szemtanú volt, s nekem csak annyit mondott: bízd rám!

Amikor az óvo nénik nem figyeltek oda, és már az ügyet mindenki el is felejtette, Dani jól mőresre tanította a gázolót! Szó ami szó, nekem ez jólesett, igazán jót tett velem.

Attól fogva Danival nagy barátok lettünk, Ő volt az „örangyalom”. A szülinapjára egyetlen fiú sem ment el, csak én.

Németh Róbert, 6. osztály, Nikola Tesla iskola, Újvidék

Vidám pillanatképek iskolánk életéből

Amit most elmondok, még alsóban történt.

A tanító nénivel a mondatokról tanultunk. Megkérdezte, hogy ki tudna felkiáltó mondatot mondani: Igor jelentkezés nélkül bekiabálta: „Ott egy egér!” A tancsi megdicsérte, hogy milyen ügyes. Tovább oldottuk a feladatokat, és Igor újból bekiabálta: „Már megint ott egy egér!” Ekkor már mindenki odanézett, ahova mutatott. Valóban a cipőszekrény mögül ijedten kukucskált ki az egérke. Az osztályban hangos sikítás tört ki. Volt, aki felállt a székre, de olyan is volt, aki felugrott az asztalra. Néhány fiú odafutott, és elhúzták a szekrényt a faltól, akkor láttuk, hogy valóban ott egy egérluk van. Azóta, ha olyan feladatot kell csinálni, amihez nincs kedvünk vagy nem akarunk tanulni, akkor valaki elordítja magát, hogy ott egy egér, és az egész osztály nevetésben tör ki.

Másik alkalommal verset olvastunk. A tancsi a padtársamat szólította. A fiú el is kezdte olvasni, de a második sornál hangos nevetés szakította félbe. „A faágon egy veréb ül” – ez állt a versben, ő pedig azt olvasta, hogy: „A faágon egy véreb ül.” A tancsi megkérte, hogy olvassa fel még egyszer, és újból vérebet olvasott. Valóan az ő könyvében véreb állt, mivel idősebb diáktól vette a könyvet, és az átírta az eredeti ékezetet a másik betűre. A fiú először elszégyellte magát, de pár perc múlva ő is velünk együtt nevetett. Azóta, ha egy veréb odaszáll az ablakhoz, mindig mondjuk, hogy ott egy véreb.

Ezeket a történeteket még mindig emlegetjük az osztályban, és jókat nevetünk rajtuk.

Szabó Ledényi Nikolett, 6. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Eszperente vers

Szeret engem,
Kedves velem,
El nem ereszt,
Mert szeret.

Kedves leszek veled,
Szeretlek, Ede!
Veled, leszek, lelkem, kedvesem.
Kezed, kezemhez teszed,
El nem eresztem.

**Hasznos Tóth Karolina, 5. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

RÜGYFAKADÁS

Nagyon megijedtem

Egy szép őszi napon hazafelé indultam az iskolából. Jovanával mentem egy megállót, és azután egyedül vártam az ötös buszt.

Hamarosan megérkezett. Felszálltam, felmutattam a jegyem (a bélyeget) és leültem. Hirtelen észrevettem, hogy csak a jegy van nálam, a benne levő bélyeget elveszítettem. Biztosan kicsúsztott belőle. Próbáltam az ajtóhoz furakodni, néztem a padlót, de nem láttam semmit sem. A sofőr becsukta az ajtót, én meg ijedtemben nem tudtam mit tenni. A szívem nagyon dobogott. Elindult a busz, én meg megpillantottam a hónapos jegyem a járdán. A sofőr nem volt hajlandó megállni, így hát a központig kellett utaznom. Ott leszálltam, és futottam vissza a futaki piacig. Közben állandóan azon gondolkodtam, hogy ott van-e még a járdán a jegyem. Mi lesz, ha valaki felvette? Mikor megérkeztem, megkönnyebbülve láttam, hogy még mindig a járdán van.

Ez egy nagyon rossz napom volt, de szerencse, hogy jól végződött. Azóta óvatosabb vagyok.

Pataki Tifani, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Padtársam, Árpi

Árpi a párom.
ő a barátom.

Örömmel jelentem,
hogy őt felfedeztem.

Haja hullámos,
mint a hullámok.

Van egy kis pocakja,
olyan, mint a labda.

Szeret beszélni,
mindent megnézni.

Akar tanulni,
de inkább aludni.

Kedvenc sportja a vízilabda,
így készül fel a harcra.

Ő egy igaz barát,
kivel könnyű megnyerni a csatát.

**Szücs Kószó Dávid, 6. osztály,
I. G. Kovačić iskola, Szabadka**

Tiszai este

Szédítő, lágy szellő,
Tisza-parton elseprő.
Fénycsóva az ég alja,
Az éjszakát felfalja.
Álmatlan, andalgó,
Szúnyograj zümmög, ó!
Csípne, de élete a tét,
Marna, de ott van a lét.
Magányos tekintet,
Szelíden legyintett,
Rám nézett s elillant,
Lélekben felém tart.
Foszló selyem, pillangó,
Néha rám-rám pillantó,
Vörös szempár, bagoly szemek,
Tekintete fájó, sosem feledd!

**Virág Anna, 8. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

Kedves Pajtások!

A ma olvasható írásoknak itt, a Rügyfakadás oldalain az a szerepe, hogy jókedvre derítsen, és figyelmeztessen benneteket: **közeleg április elseje, a bolondok napja.** Aki erre jól felkészül, azt nem lehet becsapni, s aki még jobban fölkészül, és talál áldozatot, az nevetést arathat.

Kétségtelen, hogy a mai kínálat legeredetibb darabja **A balhé** című, négy színből álló jelenetsor, amely a képzeletbeli Joghurtösvény-galaxis iskolájába vezet bennünket. Sajnos ott sem rózsás a tanár-diák, szülő-gyerek viszony, és az értelmetlen büntetések sem maradnak el. Emiatt csalásra kényszerül a jó magaviseletű ZX-Max. Na de a sok viszontagság mégis egy nagyon jó cselekedetbe torkollik; megmentik a Föld nevű bolygót a nagy aszteroida becsapódásától.

A drámai feszültség a felnőttek és a gyerekek felfogása közötti ellentét következménye, és ezt **Pozder Máté** nagyszerűen vezetett dialógussal érzékelteti. Ugyanakkor a feszültséget a nagyon szellemes, tréfás névadással ellensúlyozza (Jé-Ja, Inaj-Jani, Sonáj-János, Vénusz-Szabina...), s így a humoros elemek kerülnek túlsúlyba írásában.

Mit mondhatnék a többi versről, fogalmazásról? Nekem mindegyik tetszik, s mindegyikben találtam olyan mozzanatot, olyan részeket, amelyekben jól érzi magát a humor.

A múlt heti küldeményeket a következő munkatársaimnak köszönöm:

Ada: Agócs Ágota, Apró Zsanett, Árpási Petra (2 írás), Börcsök Mária Magdolna, Búcsú Áron, Cvitkó István, Gyalog Szabrina, Koós Enikő, Kovács Dobák Orsolya, Kovács Virág, Lrabah Nikolett, Mérszáros Fanni, Rigó Kitti (2 írás), Selembe Aleksandra, Smit Alex, Szécsényi Kata, Tajti Viktor, Torma Balázs, Tormás Tamás, Vastag Beáta, Vastag Nikolett, Véber Amarilla (4 írás), Virág Henrietta (2 írás), Vuletić Viktor és egy névtelen;

Bácsfeketehegy: Dorogi Hanna, Kovács Anett, Smit Leticia; Rajzot küldött: Pusztai Inez;

Bácskertes: Fiser Valentina (3 vers);

Kishegyes: Kanyó Natália, Kovács Kiara, Szungyi Evelin; Rajzot küldött: Juhász Réka;

Kisorosz: Lackó Márta (2 írás);

Magyarkanizsa: Bosznai Edina, Dobó Róbert, Hajas Nikolett (2 írás), Pozder Máté és Sóti Alexandra;

Szaján: Barna Róbert, Bóka Boglárka, Kovács Dominik, Németh Bettina és Süli Evelin.

Legyen április elseje a felszabadult jókedve, a bolondozás és a játék napja!

Tomán Mária

Elveszett a hímzett kötény

Készültünk lassacskán a szüreti bála. Egyszer a mama átkiáltott, hogy nem találja a néptáncos kötényemet.

Feltúrtuk már a házat náluk is, nálunk is, nyoma sem volt sehol a köténynek. Elmentünk a péntös nénihez, ott sem volt. Már azt hitték, hogy én tüntettem el, s a végén aput is fölön fogták, hogy nem tüzelt-e el véletlenül. Hát persze hogy nem. Anya ki szeretné mosni a fellépésre a harisnyámat, hát mit ad Isten?! Azt sem találja. Már kezdenek kiakadni, hogy ez nem létezik, ilyen is csak velünk fordulhat elő.

Őrzi nényét is kikérdezték, nincs-e ott. Nem tudja, hogy ott lenne. Katus néni sem tud semmi ilyenről. Már arra gondoltunk, hogy ellopta valaki. Nekem rémlett valami, mintha egy táskába beletettük volna, de anya mondja, biztos nem tettük bele... Mama már majdnem az idegosztályra került, mert annyit dolgozott a köténnyel, hogy szép legyen... Most meg nem lesz a lányunk mit „elejbe” tennie.

Csütörtök este Adrián telefonált (kb. 100 km-re a szülőfalunktól), hogy a táskája aljában van egy kötény, de hogy került oda, fogalma sincs. Mikor anya ezt meghallotta, nagy kő esett le a szívéről. Még jó, hogy Adrián péntek délután jött haza az iskolából, így időben megkerült a kötény. Viszont a harisnya nem volt ott, de mivel anya ügyis ment aznap Zomborba, vett egy újat. Így a gondok lassacskán megoldódtak.

Zámbó Adrienn, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Antonio Banderas

Képzelt interjú

Spanyol színész, aki hollywoodi sikerekre is szert tett. Volt már akcióhős, zenész, vámpír, maszkos hős, de legtöbbször latin szerető. A Csizmás Kandúr is az ő hangján szólal meg. Képzelt interjúnk **Antonio Banderasszal** készült.

– **Szinte törvényszerű, hogy a spanyoloknak ennél hosszabb a nevük...**

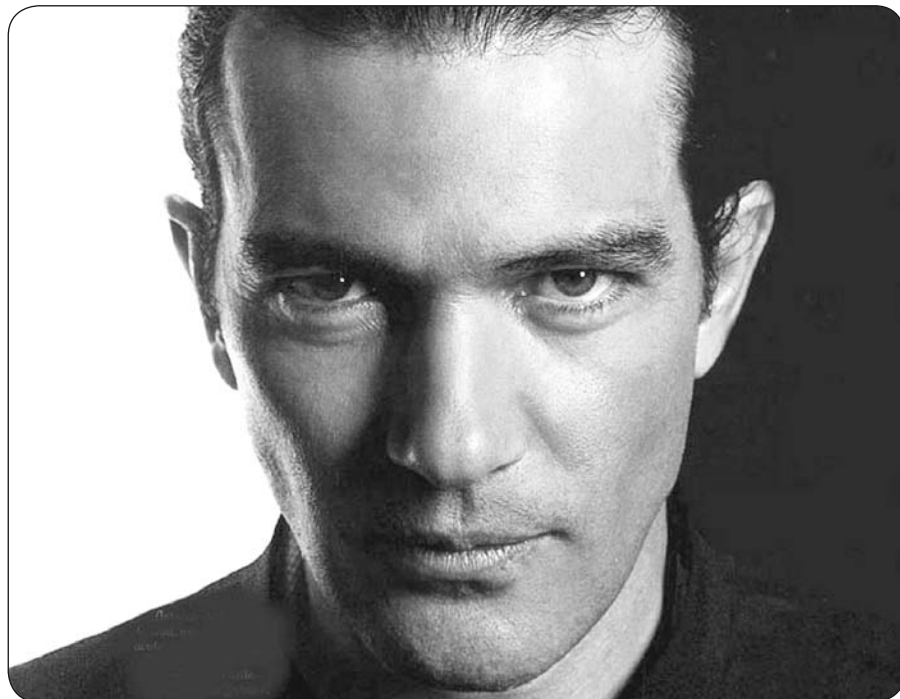
– Ez így van, én is csak azért rövidítettem le, hogy könnyű legyen megjegyezni. A teljes nevem José Antonio Domínguez Banderas. De ez sem teljesen igaz. Eredetileg Bandera, de Pedro Almodóvar ismert spanyol rendező ajánlotta a végére az s-betűt, mert szerinte így hangzatosabb. Valamit megéreztethet, hiszen ez a név tényleg szerencsét hozott a pályám alakulásában.

– **Mindig is színész szerettél volna lenni?**

– Nem éppen, és a szüleim sem voltak jelen a színészkedés világában. Anyám tanárnő volt, apám pedig titkosrendőr. Ebből kifolyólag még véletlenül sem logikus, hogy én profi labdarúgó akartam lenni. Igazság szerint gyerekkoromban nagyon jól ment a foci, azt mondták, van hozzá tehetségem, a sikerek pedig bátorítottak. Egészen addig, amíg tizenégy évesen el nem törtem a lábamat. Ezek után összetörték a focista álmok is, de nem voltam sokáig letört, erről pedig egy színházi előadás tehet.

– **Melyik előadásról van szó?**

– Amikor a színházban megláttam a *Hair* című musicalt, teljesen elbűvölt. Akkor véglegesen elhatároztam, hogy színész leszek. Spanyolország akkortájt szabadult fel a diktatúra alól, és ezzel a színházi világ is szabadabb lett. Drámatagozatra iratkoztam, vándortársulathoz szegődtem, majd pedig a Spanyol Nem-

zeti Színház tagjává váltam. A fizetésem nem volt sok, ezért pincérként és modellként egészítettem ki. Szépen alakultak a dolgok.

– **Hogyan kerültél a filmek világába?**

– Pedro Almodóvar megnézett egy előadásban, és filmszerepet ajánlott. Megtaláltuk a közös hangot, és több filmjében is játszottam. Almodóvar széles körben elismert rendező, akinek alkotásait gyakran a művészfil-

mek kategóriájába sorolják. Filmjei által én is elismerésre tettem szert, immár nem csupán Spanyolországban.

– **Mikor váltál ismertté Amerikában?**

– Madonna botrányos filmjében jelentem meg a kilencvenes évek elején, amikor még egy kukkot sem tudtam angolul. Utána *A mambó királyában* játszottam, de még akkor sem beszéltem angolul, a szöveget hallás után tanultam meg. Tulajdonképpen **Tom Hanks** partnereként a *Philadelphiában* váltam ismertté. Azt követte az *Interjú a vámpírral*, majd pedig jött a *Desperado*, ezzel együtt pedig a világhírnév is. Attól kezdve több sikerfilmben is szerepeltem. Madonnával még egyszer partnerek lehettünk az *Evitában*, a *Desperado* folytatása is elkészült, az *Egyszer volt Mexikóban*, majd pedig *Zorrót* formáztam meg.

– **Szeretted Zorrót játszani?**

– Élveztem, hogy egy hős bőrébe bújhatok. Zorrónak sok rajongója van, és akkor azt gondoltam, hogy a népszerűsége felülmúlhatatlan.

– **Azután kiderült, hogy mégsem?**

– Amikor megjelent a *Shrekben* a Csizmás Kandúr, akinek a hangját adom, hirtelen mindenki elfeledte szegény Zorrót. Ez a macska mindenkit elbűvölt.

– **Ezek szerint sikerült tökéletesen elsajátítani az angol nyelvet is?**

– Tulajdonképpen nem. Spanyol vagyok, és a spanyol akcentusom örökre megmarad, ha tetszik, ha nem.

P. L. Travers

A csudálatos Mary

(Részlet)

I. KELETI SZÉL

Akkor az alak, amelyet ide-oda taszigált és egészen meggörnyesztett a szél, fölemelte a kertkapu reteszét, s a gyerekek láthatták, hogy valami nő az, aki fél kezével a kalapját fogja, a másikban táskát cipel. És most valami különös dolgot pillantottak meg. Mihelyt az alak belül került a kapun, a szél mintha levegőbe kapta volna, s úgy röpítette volna a ház felé. Úgy látszott, hogy előbb odavágtá a kertkapuhoz, várt, amíg kinyitotta, aztán fölemelte, s táskáskul, mindenestül a ház kapujához hajította. A figyelő gyerekek félelmes dörrenést hallottak, s amikor az alak földet ért, az egész ház megrázkódott.

– Jaj de furcsa! Soha életemben nem láttam ilyet! – mondta Michael.

– Gyerünk, nézzük meg, ki az – mondta Jane, azzal karon fogta Michaelt, elhúzta az ablaktól, keresztül a gyerekszobán, ki a lépcsőházba. Innen mindig jól láthatták azt, ami lenn, az előcsarnokban történt.

Most egyszerre csak megpillantották anyust, amint kijött a nappaliból, nyomában egy látogatóval. Látták, hogy a jövevénynek fényes fekete haja van; „olyan, mint egy hollandi fababa” – suttogta Jane. Látták azt is, hogy sovány teremtés, keze-lába nagy, s kicsi, hunyorgós kék szeme van.

– Majd meglátja, nagyon kedves gyerekek – mondta éppen Banks mama.

Michael a könyökével jól oldalba vágta Jane-t.

– És nem csinálnak semmi bajt – folytatta Banks mama bizonytalanul, mintha maga sem hinné egészen, amit mond. Hallották, hogy a látogató szípig egyet, mintha ő sem hinné. – Vannak-e bizonyítványai? – folytatta Banks mama.

– Ó, én elvből nem mutatok soha bizonyítványokat – mondta szilárd hangon a látogató. Banks mama rábámult.

– Pedig én azt hittem, hogy az szokás – mondotta. – Vagyis úgy hallottam, hogy mindig bizonyítvánnyal szoktak beállni.

– Én ezt nagyon idejétmúlt dolognak tartom – felelte szigorú hangon a látogató. – Egészen elavult, régimódi dolognak.

No mármost: Banks mama mindent szeretett, csak azt nem, ha régimódi embernek tartották. Ezt egyszerűen nem tudta elviselni. Így hát gyorsan azt felelte:

– No jó, hagyjuk a bizonyítványokat. Csak azért kérdeztem, hogy hátha maga – izé – meg akarja mutatni. A gyerekszoba odafönt van – s azzal megindult a lépcső felé, és szaka-

datlanul tovább beszélt. Így aztán nem is vette észre, hogy mi történik a háta mögött, de Jane és Michael, akik felülről leleselkedtek, kitűnően láthatták azt a különös dolgot, amit a látogató most cselekedett.

Persze utánament Banks mamának a lépcsőn, de nem úgy, ahogy más ember szokta. Nagy táskáját kezében tartva, kecsesen fölcsúszott a korlátan, s ugyanakkor ért föl, amikor Banks mama. Jane és Michael tudták, hogy ilyesmi még sohasem történt a világon. A korlátan lecsúszni még hagyján, azt maguk is megtették nemegyszer, de fölfelé – soha! Kíváncsian bámultak a furcsa jövevényre.

– Hát akkor minden rendben van. – A gyerekek mamája megkönnyebbülten sóhajtott föl.

– Igen. Amíg én meg vagyok elégedve – mondta a látogató, s megtörülte orrát egy nagy, vörös-fehér vászonzsebkendővel.

– Ejnye, gyerekek – mondta Banks mama, amint hirtelen észrevette őket –, mit csináltok itt? Ez itt az új gyereklány, Mary Poppins. Jane, Michael, köszönjétek szépen! Ezek pedig – s az ágyacskájukban fekvő kicsikékre mutatott –, ezek itt az ikrek.

Mary Poppins keményen nézett rájuk, egyikről a másikra jártatta szemét, mintha fontolgatná, hogy tetszenek-e neki, vagy sem.

– No, jók leszünk magának? – szólalt meg Michael.

– Michael, ne szemtelenkedj! – mondta a mamája.

Mary Poppins még mindig kutató szemmel méregette a négy gyereket. Aztán hosszú, hangos szíppantással, amely mintha azt jelentette volna, hogy elhatározta magát, így szólt:

– Elfoglalom az állást.

– A világra, úgy mondta – beszélte el később Banks mama az urának –, mintha végtelesen megtisztelt volna bennünket.

– Talán meg is tisztelt – mondta Banks papa; egy pillanatra kidugta orrát az újságból, s aztán gyorsan visszabújt mögéje.

Amikor anyus elment, Jane és Michael elkezdett Mary Poppins felé oldalogni, aki összekulcsolta kezét, s még mindig úgy állt ott, mint a cövek.

– Hogy jött maga ide? – kérdezte Jane. – Úgy látszott, mintha a szél fújta volna.

– Úgy is volt – felelte kurtán Mary Poppins. Aztán kezdte kibontani nyakán a kendőt, letette kalapját, s felakasztotta az egyik ágy sarkára.

Mary Poppins semmi jelét nem adta annak, hogy tovább óhajt beszélgetni – ámbár szí-

pogni eleget szípigott –, hát hallgatott Jane is. De amikor Mary lehajolt, hogy a táskáját kinyissa, Michael nem tudott lakatot tenni a szájára.

– Milyen furcsa táská! – mondotta, s megcsipkedte az ujjával.

– Szőnyeg – mondta Mary Poppins, s bele dugta kulcsát a zárba.

– Arra való, hogy szőnyeget hordjanak benne?

– Nem. Szőnyegből készült.

– Vagy úgy – mondta Michael –, most már értem.

De nem egészen értette.

Közben kinyílt a táská, s a Jane meg Michael nagy meglepetéssel látta, hogy tökéletesen üres.

– Nézd csak – mondta Jane –, hiszen ebben nincs semmi!

– Mit mondasz? Semmi? – kérdezte Mary Poppins, s fölegyenesedett olyan arccal, mint ha megsértették volna.

– Nincs benne semmi, azt mondom!

Azzal kiszedett az üres táskából egy vasalt, fehér kötényt, s a derekára kötötte. Aztán kirakott egy nagy darab szappant, egy fogkefét, egy csomag hajlít, egy illatszeres üveget, egy kis összehajtható karosszéket és egy skatulya ánízscukrot. Jane és Michael csak bámultak.

– De én láttam – suttogta Michael. – Üres volt.

– Csitt! – mondta Jane, amikor Mary Poppins előszedett egy üveget, amelynek cédulájára ez volt írva: „Lefekvés előtt egy teáskanállal.”

Az üveg nyakához egy kanál is volt kötve, s Mary Poppins teletöltötte a kanalat valami sötét, piros folyadékkal.

– Ez a maga orvossága? – kérdezte Michael kíváncsian.

– Nem, a tiéd – mondta Mary Poppins s feléje nyújtotta a kanalat. Michael elképedt. Fintorgatta az orrát. Tiltakozni kezdett:

– Nekem nem kell, nincs rá szükségem. Nem akarom.

De Mary Poppins rászögezte a szemét, s Michael egyszerre csak észrevette, hogy ha az ember ránéz Mary Poppinsra, muszáj engedelmeskedni neki. Volt benne valami furcsa, valami rendkívüli, ami megijesztette s egyben izgatta is az embert. A kanál közeledett. Michael visszafojtotta lélegzetét, behunyta szemét, és kitátotta a száját. Valami gyönyörűséges íz áradt szét benne. Nyelve végigjárta a szájpaddlását; lenyelte az orvosságot, s az arcán boldog mosolygás terült szét.

– Eperfagyalt – mondta lelkesedve. – Még kérek, még!

De Mary Poppins, változatlanul szigorú arccal, már Jane-nek töltött az orvosságból. Ezüstös, zöldes, sárgás színben csurgott a kanálba. Jane megkóstolta.

– Citromszörp – mondta, és gyönyörűséggel nyalta meg a szája szélét. De amikor azt látta, hogy Mary Poppins az ikrek felé indul az üveggel, odarohant hozzá.

– Ó, ne, ne tessék! Azok még nagyon kicsik. Nem tenne jót nekik. Kérem szépen!

Mary Poppins azonban a füle botját se mozdította; félelmes, figyelmeztető pillantást vetett Jane-re, s John szájába dugta a kanalat. John mohón kezdte szopogatni, néhány csepp kicsordult a parteklijére, s Jane meg Michael észrevették, hogy tej volt a kanálban. Aztán Barbara kapta meg a maga részét, gyorsan lenyelte, s kétszer is kinyalta a kanalat.

Aztán Mary Poppins megtöltötte még egyszer, s ünnepélyesen maga nyelte le a tartalmát.

– Égetett rum – mondotta, jóízűt csettintett, s bedugaszolta az üveget.

Jane-nek és Michaelnak szeme-szája elállt ámulatában, de nem sok idejük maradt a csodálkozásra, mert Mary Poppins a kandalló párkányára tette a titokzatos üveget, s feléjük fordult.

– Most pedig – mondotta –, egykettő lefeküdni! – S már kezdte is levetkőztetni őket. Felűnt a gyerekeknek, hogy míg Katie hosszasan elkínlódott a gombokkal és kapcsokkal, Mary

Poppins keze alatt mintha magától nyílt volna szét minden. Egy perc sem telt belé, s már az ágyból lesték az éjjeli lámpa halvány világánál, hogyan csomagolja ki Mary Poppins a többi holmiját.

Kiszedett az útitáskából hét flanel és négy gyapjú hálóinget, egy pár papucsot, egy dominójátékot, két fürdőköpenyt és egy levelezőlap-albumot. Utoljára következett egyösszehajtható táborigy takaró, dunyhástul, s ezt odaállította John és Barbara ágyacskája közé.

Jane és Michael pipiskedve ültek az ágyukban, s kíváncsian leskelődtek. Olyan meglepő volt ez az egész, hogy a szavuk is elállott. De mind a ketten tudták, hogy valami furcsa, csudálatos dolog történt a Cseresznyefa utca tizenhetes száma alatt.

Mary Poppins belebújt az egyik flanel hálóingbe, s az alatt kezdett vetkőzni, mintha valami sátor lett volna. Michael elbűvölte ez a furcsa jövevény, nem bírta tovább a hallgatást, s odaszólt neki:

– Ugye, Mary Poppins, sohase megy el tőlünk?

A hálóing alól nem érkezett válasz. Michael nem tűrhette ezt.

– Ugye, nem megy el tőlünk?! – kiáltotta aggódó hangon.

Mary Poppins feje kibukkant a hálóingből. Nagyon haragosnak látszott az arca.

– Ha még egy szót hallok abból az irányból – mondta fenyegető hangon –, hívom a rendőrt.

– Csak azt mondtam – szólalt meg félénken Michael –, hogy reméljük, nem megy el egyhamar tőlünk – itt elakadt, érezte, hogy elpirul, és zavarba jön.

Mary Poppins némán bámult előbb rá, aztán Jane-re. Szífogott egyet.

– Itt maradok, míg meg nem fordul a szél – mondta kurtán, azzal elfújta gyertyáját, és lefeküdt.

– Akkor jó – mondta Michael félig magának, félig Jane-nek. De Jane nem hallgatott rá. Gondolkozott, tűnődött azon, ami történt...

Hát így került Mary Poppins a Cseresznyefa utca tizenhetes szám alá. S bár a ház lakói néha visszakivánták azokat a nyugalmasabb, közönségesebb napokat, amikor Katie uralkodott köztük – nagyjából mindenki örült Mary Poppins megérkezésének. Banks papa örült, mert Mary egyedül érkezett, nem zavarta a közlekedést, s nem kellett miatta borralalót adni a rendőrnek. Banks mama örült, mert mindenkinek elmondhatta, hogy az ő gyereklányuk olyan előkelő, hogy nem szokott bizonyítványokat mutatni. Brill néni és Ellen örültek, mert egész nap teázhattak a konyhában, s nem kellett többé a gyerekeket vacsoráztatniuk. Örült Robertson Ay is, mert Mary Poppinsnak csak egy pár cipője volt, s azt is maga takarította.

De senki sem tudta meg soha, hogy mit érez Mary Poppins, mert Mary Poppins nem mondta meg senkinek.

Fordította: Benedek Marcell

Pamela Lynton Travers (eredeti nevén:

Helen Lynton Goff, 1899[?]-1996) ausztrál színész- és író volt, aki a Mary Poppins-könyvek szerzőjeként vált ismertté. Nálunk – a magyar olvasóközönség körében – főhőse, Mary Poppins, Csudálatos Maryként került be a köztudatba.

Az első Mary Poppins-könyv 1934-ben jelent meg. Főhőse a varázslatos Mary Poppins, aki nevelőnőnek áll be a Banks családhoz Londonban, a Cseresznyefa utcában. Mary Poppins a szél hátán érkezik. Banksék gyerekei Jane, Michael és az ikrek, John és Barbara felett Mary Poppins átveszi az irányítást – és jó irányban változtatja meg

Kedves Olvasó Tanulók!

a széthullott család életét. Varázslatos képességeit soha nem ismeri el, sőt, ha szóba kerül egy-egy furcsa kalandjuk, sértődést színlel.

A könyv óriási sikert ért el, és hét folytatás követte. Számos nyelvre lefordították. Igazán népszerűvé azonban az 1964-ben készült film tette Julie Andrews főszereplésével.

Mai, pénzoriantált világunkban is megszólító erővel rendelkezik. 2004-ben a történetet színpadra vitték. Először a londoni Edward Herceg színházban mutatták be,

majd 2006-ban a New York-i Broadway-n is. 2013 szeptemberétől hármasszereposztásban adja elő a budapesti Madách Színház társulata.

Tudomásomra jutott, hogy egy egész csapat vajdasági magyar diáknak nyílik lehetősége nemsokára megnézni élőben az előadást. Ehhez „útravaló” mai rovatunk. Arra kérem ezeket a nyugat-bácskai diákokat, hogy számoljanak be rovatunknak a színházban tett látogatásukról és élményeikről!

Bence Erika

Együttműködő zenészek

A tavalyi év is bebizonyította, hogy az együttműködések közül bizony jó dolgok sülnének ki. Gondoljunk csak Robin Thicke esetére Pharrel Williamsszel, de ugyanígy előhozhatnánk a Daft Punkot vagy Avicii-t, akik szintén másokkal közösen készítették el a tavalyi év legnagyobb zenei sikereit. Utánanézünk, milyen együttműködések születtek mostanában.

Backstreet Boys + Avril Lavigne

Nem elég, hogy visszatér a Backstreet Boys, a kilencvenes évek egyik legsikeresebb fiúcsapata, de a nyár folyamán turnéra is indulnak, még hozzá Avril Lavigne-val. A zenekar tagjai, Nick Carter, Brian Littrell, A.J. McLean, Kevin Richardson és Howie Dorough ezt egy műsorban ismertették rajongóikkal, akik ígéretük szerint izgalmas showra számíthatnak.

One Direction + Good Charlotte

Louis Tomlinson és Liam Payne, az amerikai Good Charlotte rockzenekarral írja a One Direction új albumát. A pároshoz ugyanis Joel és Benji Madden is csatlakozott a brit popzenekar új anyagának kidolgozására. Louis ennek kapcsán arról számolt be, hogy nagyszerű együtt dolgozni a Good Charlotte tagjaival, sokat nevetnek, és egy örülten jó albumot készítenek. Időközben a One Direction harmadik tagjáról, Harry Stylesről is kiderült, hogy hajlik az együttműködésre, ő Kodalíneával dolgozik a zenekar negyedik albumán.

Fall Out Boy + Courtney Love

Legutóbb a halál völgyébe látogattak, most azonban Kurt Cobain özvegyével készítettek közös dalt, a Rat A Tatet, amelynek videóját már is sugározzák a zenei tévéállomások. Nemrég még arról lehetett hallani, hogy a srácok leforgatták a Young Blood Chronicles nyolcadik részét, ami a Death Valley volt – és amelyikben Tommy Lee is szerepelt –, most pedig már is az újabb együttműködés gyümölcse jelent meg, a Rat A

Tat, Courtney Love-val. Nemrég volt a Fall Out Boy nagy visszatérésének az egyéves fordulója, amit szerzte a világon mindenhol ünnepeltek a rajongók. A zenekar akkor nem állt elő új videóval, most azonban felfedték a sorozat legújabb kisfilmjét, amely újabb fordulatokat tár fel. Most már csak két dal maradt: a Miss Missing You és az albumuk címadója, a Save Rock and Roll. Utóbbi szintén egy együttműködéssel készítették, méghozzá a legendás Elton Johnnal.

Morrissey + Tom Jones + Cliff Richard + Kristen Young

A már maga is legendának számító Morrissey bejelentette, hogy májusi turnéján Sir Tom Jones is megjelenik a Los Angeles-i koncertjén. A tervek szerint egy hónappal később Sir Cliff Richard lesz Morrissey vendége New York-i koncertjén. Eközben pedig Kristeen Young missourii énekes mindkét koncerten csatlakozik majd a Smith egykori frontemberéhez.

Morrissey számos betegséggel küzdött az elmúlt időszakban, sok koncertet mondott le, így a rajongók aggódnak, hogy sikerül-e megtartani a beígért fellépéseket. Morrissey akkor azt mondta, hogy a lemondások és betegségek kiszívták belőle az életet, és az egyetlen értelmes megoldásnak a semmittevés művészete tűnt. Utána viszont bejelentette, hogy dolgozik a tizedik stúdióalbumán.

Morrissey-t az indie zenei műfaj előfutáraként tartják számon. Ismert még nem szokványos bariton énekstílusáról (amelyet fallestel kombinál), fura frizuráiról és dinamikus előadasmódjáról. Sok együtttest ihletett meg, például a My Chemical Romance-t is, akik Jack the Ripper dalát punkosították. Morrissey nyílt és őszinte véleményével gyakran váltott ki médiavitákat, együttműködései kapcsán azt is kijelentette, hogy szívesen dolgozna David Bowie-val, habár sokat kritizálta korábban, de mint mondta, akkor még zöldfülű volt. Morrissey emellett nagyon elkötelezett vegetáriánusként, és az állati jogok védőjeként is rendszeresen a figyelem középpontjába került.

Összeállította: L. M.

Ismét hódít a Big Time Rush

A Big Time Rush nem hagyja, hogy rajongói elfeledjék őket, és ebben a média is segítségükre van. Magyarországi tévéállomásokon ismét követhető a sorozat, mifelénk pedig újságokon keresztül lehet beszerezni a DVD-jüket. A Big Time Rush az egyik legsikeresebb tinisorozat, amely lazaságával, zenéjével és a főhőseivel hódít. Négy egyszerű, de mégsem mindennapi zenész kalandjait kíséri figyelemmel, történetükön keresztül pedig arra tanít, hogy az álmok megvalósíthatóak, még akkor is, ha ez gyakran megpróbáltatásokkal jár. A sorozattal párhuzamosan a Big Time Rush kedvelt zenekarrá is vált, akikkel elismert producerek is szívesen működnek együtt. A sikeres sorozatban, 2010-es kezdése óta, ismert vendégszereplők is megjelentek, például Nicole Scherzinger, Snoop Dogg és Jordin Sparks.

Szégyellheti a viselkedését!

A The Wanted tagjai sosem titkolták, hogy nem áll távol tőlük a rendbontás, ez pedig nemrég be is bizonyosodott, legalábbis egyik tagjuk, Jay McGuinness esetében. A zenész egy klubban keverte a bajt, ahol verekedésbe keveredett. Állítólagos szemtanúk szerint végül a biztonságiak teperték a földre, és vonszolták ki a helyiségől, miután önszántából nem volt hajlandó távozni. Jay-nek az sem volt elég, hogy vérző füllel és szájjal hagyta el a klubot, ahol majdnem a nadrágját is elveszítette, utána ugyanis más helyeken randalírozott tovább. Nincs mentség az ilyen viselkedésre.

SZTÁRVILÁG

Ő gyűjtötte össze a legtöbb pénzt

A tavalyi eredmények alapján összeállt a hagyományos Billboard-lista, amely a legtöbbet kereső zenészeket rangsorolja. A lista élére Taylor Swift ugrott, aki ezzel tavalyelőtti eredményét dupláta meg. Tavalyi Madonnának engedte át a vezető pozíciót. A lista összeállításánál a szaklap többek között a zenei eladásokból, a jogdíjakból és a turnékból eredő bevételt veszi figyelembe. Taylor Swift eredményéhez nagyban hozzájárult az énekesnő világméretű Red Tour koncertsorozata.

A második helyezett Kenny Chesney countrysztár lett, aki a tavalyi harmadik helyezését javította. Az idén a harmadik Justin Timberlake, a negyedik a Bon Jovi, ötödik pedig a Rolling Stones.

A tízes lista második fele Beyoncéval folytatódik, hetedikként Adam Levine futott be, a nyolcadik hely Luke Bryan countryzenésznek jutott, a kilencedik helyen Pinket leljük, a tizediken pedig a Fleetwood Macet.

Gondolkozz, mielőtt varratsz!

Ezt tanácsolja Kelly Osbourne, aki több, alkarcján található tetoválásától is megvált. A sztár-csemete már három-négy éve is utalást tett arra, hogy néhány mintát megbánt azóta, amióta magára varratta. Ezek után pedig azt is tervbe vette, hogy leszedeti őket. Néhány év múlva a lézerkezelés mellett döntött, amiről bizton állítja, hogy nemcsak költséges, de borzasztóan fájdalmas is. A harmadik eltávolításnál arról beszélt, hogy egy életre megtanulta a leckét. Mindenkinek azt tanácsolja, hogy gondolkodjon, mielőtt bármit is magára varrat, sőt gondolkodjon mielőtt bármiféle hosszú távú döntést hoz.

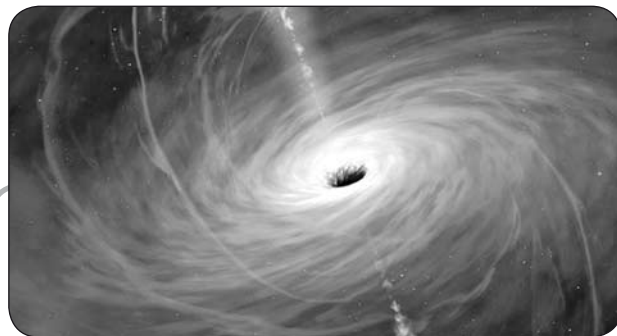
Az internet negyed évszázada

Tim Berners-Lee 25 éve alkotta meg az internetet. Ma büszke rá, de hitetlenkedik, és szerinte aggódhatunk is érte. Az 58 éves Tim Berners-Lee szerint büszkék lehetünk rá, hogy mit sikerült kihozni 25 év alatt az általa megalkotott internetből. Úgy látja, az eddigi eredmény „fenyegetve” van, mert a világháló hatalmas áttérés lett, és az életünk minden részét érinti. Éppen ezért a kormányok, nagy szervezetek és multinacionális cégek körében megfigyelhető, hogy ellenőrizni akarják a világhálót. A beszámoló szerint a szakember úgy véli, alapvetőnek kell lennie az internetezés jogának.

Tim Berners-Lee 1989-ben a CERN részecskefizikai kutatóközpont munkatársaként dolgozta ki a world wide web alapjait. A szervezet 1993. április 30-án jelentette be, hogy a hálózat mindenki számára szabadon és ingyenesen elérhető lesz.

Menő bringafal

Pet Horstmann, egy kerékpárüzlet tulajdonosa 210 régi bringával dekorálta ki házának falát a németországi Altlandsbergben. Tény, hogy nem kicsi a háza, sok kerékpárt összegyűjtött, és hogy felkelti az arra járók figyelmét.

Csillagfalók

A fekete lyuk kihuny, magába roskadt csillag; anyaga olyan sűrűvé tömörödött, hogy a fényt sem engedi szabadon – írja a National Geographic legújabb számában, majd megállapítja: saját Napunk minden különösebb hűvő nélkül végzi majd be csillaglétezését. Tömege a csillagok között átlagosnak számít, így miután úgy ötmilliárd év múlva elfogy magjában a hidrogén, befejezi fúziós energiatermelését, ledobja külső rétegeit, magja pedig kompakt, forró és sűrű, földtömeggnyi fehér törpévé zsugorodik.

A Napnál tízszer nagyobb csillag már sokkal drámaibb körülmények között pusztul el. Külső rétegeit gigantikus szupernóva-robbanás közepette veti le, a kataklizma során néhány héten át a világegyetem legfényesebb objektumai között ragyog. Magja azután, a gravitáció szorításának engedve, általában alig 20 kilométer átmérőjű, szédítő iramban pörgő neutroncsillaggá töpped össze. A neutroncsillag anyagából már egy kockacukornyi is egymilliárd tonnát nyomna a Földön; ha csak egy borsószemmet dobánk a neutroncsillag felszínére, az iszonyatos gravitáció miatt atomrobbanással érne föl a becsapódás ereje.

Hol van mindez attól az energiaözöntől, amely egy húsz nap-tömeggnyi csillag halálakor szabadul föl! Ha a világegyetem történetének kezdetétől minden ezredmásodpercben fölrobbantottunk volna egy atombombát, mostanáig összesen nagyjából annyi energiát szabadítottunk volna föl, amennyi egy húsz nap-tömeggnyi csillag összeomlásakor keletkezik.

Víz nélkül működik majd a jövő vécéje

Índiában bemutatták a szolárvécét, melyéhez víz sem kell, napra működik.

A Colorado Boulder Egyetem kutatóinak célja a jövő toalettjének megalkotása. A legfontosabb elvárás az, hogy a vécéket szegény országokban is széles körben lehessen alkalmazni, megakadályozva azt, hogy a primitív árnyékszékekkel megfertőzzék az emberek az ivóvizeket.

Az amerikai csodavécé működésében az a forradalmi, hogy működtetéséhez nincs szükség sem vízre, sem áramra. A toalett napenergia felhasználásával képes a belsejében gyűjtött emberi mellékterméket magas hőmérsékleten sterilizálni, és végül bioszéná alakítani. A bioszén a talaj termőképességének növelésére használható, és képes szén-dioxidot kivonni a levegőből, de tüzelőanyagként is felhasználható.

A víz nélkül működő vécé nyolc darab parabola formájú tükrökkel gyűjti be a napfényt, amelyet aztán egy bélyeg nagyságú területre fókuszál. A fertőtlenítőmodulba összesen 700 watt energiát képesek eljuttatni a napfényt gyűjtő tükrök, a rendszer 315 Celsius-fokos hőmérsékletet elérve fertőtleníti és átalakítja az ürüléket. Ennek során a folyékony anyagokat a vécé elforralja, a szilárd maradékokat pedig elszenesíti. A kísérletet még fejleszteni kell ahhoz, hogy működőképes legyen.

A két kis vadkörtefa

Egyszer volt, hol nem volt, volt, egyszer a világon két kis magocska. Éppen egyformák voltak: egyik se volt se kisebb, se nagyobb, se jobb, se rosszabb a másíknál. Egyformán serénynek és jó szándékúnak is látszottak mind a ketten: alig várták, hogy a földbe jussanak, s kicsírázva, új életre ébredjenek.

Fütyülve, dudorászva jött az őszi szél, fölkapta a két kis magocskát, és vitte, vitte őket. Az egyik magocskát jó, kövér szántóföld mezsgyéjén ejtette le; a másikat továbbragadta, s végtére is egy igen meredek sziklafalhoz vágta. A magocska legördült a sziklafalon, és megállapodott egy kis mélyedésben a kiugró sziklaperemen.

Telt-múlt az idő, lehullott az első hó, és jó melegen betakarta mind a két magocskát.

Azután elolvadt a hó, tavasz lett, és kibújtat a földből az új hajtások.

Két kis vadkörtefahajtás vált a két kicsi magocskából. Az egyik dús földben, szél-nemjárta helyen nőtt, s jó meleg napocska cirógatta. A másik meg a szikla hátán tusakodott, s alig maréknyi föld táplálta, nap-nem-sütötte helyen, sűvöltő szelek országútján.

A két kis magocska, magocskából lett kicsi hajtás, bármilyen messziről folyton csak egymásra gondolt. S mihelyt tehettek, röpködő madárral, szálló szellővel üzenetet váltottak.

Az a mag, amelyik a kövér földre hullott, azt üzenete testi-lelki barátjának a sziklára hullott magnak:

– Én jól vagyok, nincs semmi bajom. A földcske táplál, a napocska süt, a sűvöltő szél elkerül – igazán nem panaszkodhatom!

Az a mag, amelyik a sziklára hullott, így válaszolt cimborájának:

– Nekem, pajtás, bizony kutyául megy a sorom. A sziklán nincs föld, amibe gyökeret verhetnék, a nap sem ér itt a vad szirtek árnyékában. Annál jobban meggyötörnek a sűvöltő szelek: se nappal, se éjjel nincs tőlük nyugalom!

Telt-múlt az idő: a tavasz nyárrá melegedett, a nyár össze hűvösödött, ősz téllé hidegedett, majd újra eljött a tavasz gyönyörű ideje. Röpködő madárral, szálló szellővel megint üzenetet váltott a két jó barát.

A szerencsés azt üzenete társának:

– Nekem már olyan vastag a törzsem, mint egy ember mutatóujja, magam olyan magas vagyok, hogy pipiskedés nélkül ellátok a harmadik szomszéd földjére is. Ha így megy tovább, versenyre kelhetek a legsudárabb kukoricaszárral!

A sziklára hullott vadkörtefa így válaszolt testi-lelki barátjának:

– Bizony, testvér, az én törzsem alig vastagabb egy ma született csecsemő kisujjánál. S nem nőttem még akkorára sem, hogy kilátnék ebből a páraszos mélyedésből. Éhség csigáz, szomjúság epeszt, fázás remegtet. Belém csimpszakodnak a sűvöltő szelek, hajlítgatnak, tördelnek, már-már el is sodornak –

növekedés, versengés helyett nekem kapaszkodnom, folyton csak kapaszkodnom kell!

Megint elmúlt egy esztendő. Amikor a tavasz gyönyörűen kinyílott, röpködő madár üzenetet hozott a szerencsés vadkörtefától:

– Én vagyok a határ büszkesége! Törzsem karvastagságú, magasságom a napraforgókéén is túlsz. Virágaimtól elbűdólnak a méhek, s azt ígérik: jövőre termést hozok. Rajtam teremnek majd a vidék legízesebb vadkörte!

Repülő szellő szárnyán csakhamar megérkezett a válasz:

– Mostoha földben fogantam, s mégis megtartom magam. Semmi más egyébbel nem dicsekedhetem. Magasságom elbújhat a többieké mögött – igaz, háromszoros mélységbe eresztettem a gyökereimet. Törzsem is vékony, igaz, hogy szívóssá és hajlékonyá edződött a szelekkel vívott örökös küzdelemben. Virágom egy-kettő, ha nyílott, a méhek is messzire elkerülik ezt a hűvös, magaslati helyet. Termésem talán soha nem lesz – igaz, hogy porhanyóssá tettem, termővé varázsoltam magam körül a kietlen sziklaföldet!

Fordult az esztendő kereke, nyár, ősz, tél újra elővillant, majd eltűnt ismét. Megint kivirult a tavasz. Fújtak a tavaszi szelek, fújdogáltak, de csak nem jött hír a szerencsés vadkörtefáról. Már szinte a nyár is beköszöntött, amikor egy fáradt, kedvetlen szellő üzenetet hozott tőle:

– Cimborám, cimborám, kedves jó hegyi cimborám! Jaj, hogy nekem milyen fekete tavaszom volt! Én virágoztam ki legelőször, pompás menyasszonyszínű szirmok lepték el gallyaimat, a rengeteg hízelkedő méh zümmögése valóságos zúgássá erősödött körülöttem – de jött egy üveges szemű, goromba hajnal, sziszegő fagyot terelt maga előtt: a fagy húlsomba mart, s nekem végem lett! Elpergették

hófehér szirmú virágaim: csupaszon, megszegyenülve állok itt – oda már az én termésem!

Madár röpköd a fagyérte mezsgyé felé; vitte is már a választ a szomorú üzenetre:

– Baj, igen nagy baj, ami téged ért, kedves jó mezei cimborám! De gondold csak meg: évek telnek, évek múlnak az élők fölött, s hol ragyogó zöld, hol meg koromfekete színe van az esztendőnek. Te se búsulj hát, ne sirasd elpergett szirmaidat! Inkább örülj, hogy gyöngyfehérek voltak, és úgy ragyogtak, mint a frissen hullott hópolyhecskék – lám, a hó is, bár elolvadt az idén, éppoly fehéren, éppoly puhán hulldogál jövőre ismét! Várd meg az új tavaszt: megint ragyognak majd a te hófehér szirmaid, megint ízesednek a te várva várt gyümölcsöid – amit én, szerető hegyi cimborád, forró szívvel kívánok is neked!

Eljött az új tavasz. Szellőposta hozta gyors szárnyon a hírt:

– Virágzom, hegyi cimborám, hallod-e, virágzom újra! Térült-fordult a posta, s már jött is a válasz:

– Örvend a szívem, mezei cimborám, a te örömdön! S üzenem: virágzom én is! Végre kedvemre kivirultam!

Gyors szárnyon újabb posta érkezett:

– Gyümölcsösödöm, hegyi cimborám, hallod-e, gyümölcsösödöm!

Kicsit később a válasz, míg egy szép napon mégis megjött:

– Örvend a szívem, mezei cimborám, a te örömdön; bár a szikla talpáig kellett leásnom a gyökereimmel, és a szelek fölé kellett kerekednem a törzsemmel, győznöm kellett föld és levegő minden gonosz szellemén előbb – gyümölcsösödöm én is, gyümölcsösödöm mégis, gyümölcsösödöm itt a hűvös, vad magason, sűvöltő szelek országútján, sziklacsúcs peremén is!

Rákos Sándor meséje

Amikor a bal kéz a jobb

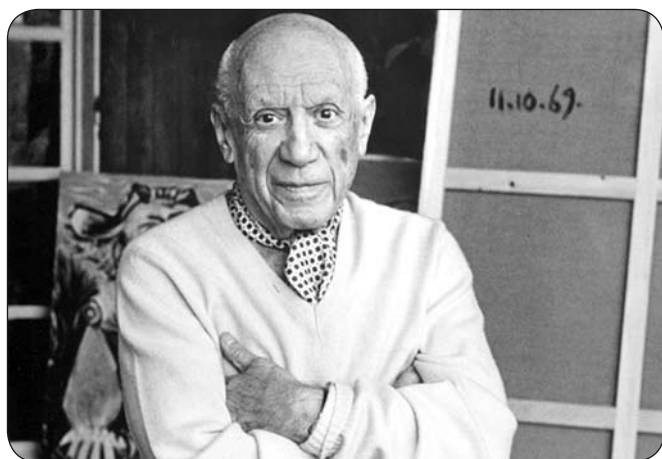
A balkezesség ma még több jobbosnak furcsaságot, „más világot” jelent. Azonban egyre inkább elismerik, hogy nem másságról, nem betegségről van szó, azok az emberek, akiknek a bal kezük az ügyesebb ugyanolyanok, mint azok, akik inkább a jobb kezüket használják.

Tudjuk, hogy köztetek is sokan írnak, esznek bal kézzel, ezt használják játék vagy munka közben, mert egyszerűen ez az ügyesebb. Azt azonban kevesen tudják, hogy már a balkezéseknek is van világnapjuk, ez pedig augusztus tizenharmadika.

Chaplin

A világ is egyre inkább elfogadja azokat, akiket régebben sutáknak, balogoknak neveztek. Még néhány évtizeddel ezelőtt is szülők, pedagógusok azon voltak, hogy a bal kézzel író gyerekeket átszoktassák a jobbkezességre. Ma viszont már mindenki tudja, hogy a balkezesség nem rossz szokás, biológiai oka van. A balkezeseknél a jobb agyfélteke működése dominál, azaz az agyuknak ez az oldala játssza a vezető szerepet. Közismert, hogy az emberi agy két féltekéből áll, amelyeket az úgynevezett kérgestest köt össze. A féltekék testünk velük ellentétes oldalú részének mozgását

Picasso

Szeles Mónika

és érzékelését irányítják, de ezenkívül eltérő feladatokat is ellátnak. A jobb félteke az átfogó gondolkodásért, az intuícióért és a térbeli tudatért felelős, míg a bal az elemző-logikus gondolkodásért és a nyelvi képességekért. Tudományos kutatások tucatjai bizonyítják, hogy a balkezesség öröklött dolog. Ha mindkét szülő jobbkezes, mindössze 10-12 százalék a valószínűsége annak, hogy a gyerek is az lesz, ám, ha mindkét szülő balkezes, már 45 százalékban balkezes gyerekük születik. Ha csak az anya balos, akkor 25 százalék erre az utód esélye, ha az apa, akkor 20 százalék. És még egy érdekesség: az emberiségnek csak mintegy 0,5 százaléka képes egyforma ügyességgel használni mindkét kezét.

A jobb kézre átszoktatott gyerekek általában olvashatatlanul csúnyán írnak, előfordul, hogy felnőttként az autózetésnél, a tájékozódásnál gondjaik lesznek. Napjainkban már az óvodában kiderül, ki használja szívesebben a bal kezét, így mire iskolába kerül, az elsős tanító néni tudja, hogy osztályában egy-két gyerkőc „balos”. És tudja azt is, hogy az ilyen gyereket nem ültetheti jobb oldalra. Továbbá egy kis odafigyeléssel megtanítható neki a

helyes toll- és füzettartás, például úgy, hogy ne takarja a kezével, amit ír. Ezekre a dolgokra oda kell figyelni, mert a balkezes apró gyerekek nehezebben haladnak a tanulásban, mert nekik szinte folyamatosan „fordítaniuk” kell például azt, amit a tanító néni, tanító bácsi magyaráz, mikor a betűk, számok írására tanít, meghatározott dolgot rajzoltat, vagy akár egy egyszerű vonalat húzat a füzetbe.

Persze minden könnyebb lenne, ha nálunk is megvásárolhatnánk azt a sok-sok ügyes eszközt, amelyek a világ más tájain már segítik a balosok életét. Ezek többek között konzervnyitók, kések, krumplihamozók, irodaszerek, golyóstoll, számológép, vonalzó, amin jobbról balra van a számsor. Egyértelműen leszögezhetjük, hogy a balkezesség éppúgy normális, mint a jobbkezesség. Kiemelkedően sikeres, eredményes balkezesekről tud a világ. Tiberius császár éppúgy balkezes volt, mint Leonardo da Vinci, Picasso, Chaplin, Petőfi, Nagy Sándor, az Amerikai Egyesült Államok elnökeinek legtöbbször. A sportban pedig olykor kimondottan előny, ha valaki balkezes vagy ballábas, gondoljunk csak Martina Navratilova, Szeles Mónika teniszüteire vagy Puskás Öcsi bombagóljaira!

Leonardo da Vinci

Adaiak a II. Vajdasági Tehetségnapon

Március 15-i nemzeti ünnepünk előtt egy nappal rendezte meg a Vajdasági Tehetségsegítő Tanács a II. Vajdasági Tehetségnap gálaműsorát. A szabadkai régi Városháza dísztermében adták át a rangos díjakat a legkiemelkedőbb teljesítményt nyújtó diákoknak, tanároknak. Az adai Cseh Károly iskolából Virág Anna nyolcadik osztályos tanuló nyert díjat a kis tehetségek kategóriában kiemelkedő zenei tevékenységéért. Meghívott tanulók voltak még Rusák Réka, Bartus Valentina és Szügyi Levente. Ők valamennyien dobogós helyezést értek el a körzeti és a köztársasági versenyeken. Intézményünk igazgatója, Sziráki Mihály, valamint a tanulók felkészítő tanárai: Solymosi Éva és Dobrotka Mária, továbbá az iskolánk pedagógiai feladatkörét betöltő Boros Mónika kísérték el a tehetséges gyerekeket.

Díjazottunk, Virág Anna fuvoljátékával szerzett szép perceket a jelenlevőknek. Rózsavölgyi Márk Magyar tánc című művét adta elő. Mi mindannyian örültünk Anna zenei sikerei elismerésének.

Ez a szép nap is bebizonyította a következő bölcs mondások igazát:

„Célozd meg a holdat, még ha elhibázod is, a csillagok közt landolsz!” (Les Brown)

„Egy nemzet nagysága a kiművelt emberek sokaságában rejlik.” (gróf Széchenyi István)

Iskolánk a tehetséggondozást továbbra is kiemelt tevékenységként végzi, és a tehetségpontok egyik vajdasági bázisaként még sok-sok tehetséges tanulót szeretne kinevelni.

Dobrotka Mária tanárnő

Könyvajánló

Kócmajom

Kassovitz László Kócmajom című könyvét minden gyereknek ajánlom. Meglátjátok, hogy érdekes lesz!

Egyjátékbólról szól a könyv. A plüssállatok a kirakatban egy kisfiúra figyeltek fel. Néha hetekig nem látták. Egyre jobban hiányolták. Addig-addig vártak rá, míg egy éjszaka elfogyott a türelmük. Elindultak hozzá Kócmajom vezetésével. Akkor megtudták, hogy...

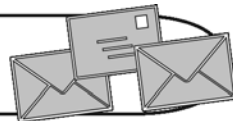
Ha kíváncsiak vagytok a folytatásra, olvassátok el a művet! Jó szórakozást hozzá!

**Pálfy Paula, 6. c
Cseh Károly iskola, Ada**

**Vázába kerültek a tavasz hírnökei
Göncöl Andor, 3. c, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

MIZUJS?

Egyszer volt egy család

Felhívás a lapunk fogalmazásíró-pályázatán való részvételre

A Jó Pajtás szerkesztősége a Magyar Nemzeti Tanács támogatásával fogalmazásíró-pályázatot hirdet a család témájára. Talán felesleges ecsetelni, hogy a család elsőrendű szerepet tölt be mindannyiunk életében, hogy rendkívül fontos a családon belüli megértés, békeesség, a jó kapcsolat ahhoz, hogy jól érezzük magunkat benne.

Mi a magunk módján, egy pályázat meghirdetésével járulunk hozzá a család mint érték tudatosításához, és fontosságának erősítéséhez. A pályázat címe: Egyszer volt egy család. Ez egy olyan cím, melybe sok minden belefér, de „főszereplőjének” a ti családotoknak kell lennie. Szeretnénk veletek közösen keresni és megtalálni a választ a következő kérdésekre: milyen szerepet tölt be a család az életetekben; miért jó, ha van testvérünk, vagy vannak testvéreink; miért tiszteltek a szüleiteket, illetve, ha tehetnétek, mit változtatnátok meg rajtuk; vajon a nagyszülőkkel, rokonsággal hogyan tartjátok a kapcsolatot, ti milyen családot szeretnétek egyszer magatoknak...

Pályázatunk ebben a tanévben, de a következő tanév első nyegedében is nyitva fog állni előttetek. 2014. november 10-éig fogadjuk a fogalmazásokat, melyeket lapunkban is megjelentetünk. Amennyiben túl sok fogalmazás érkezik, válogatáshoz leszünk kénytelenek folyamodni. December elején szakmai zsűri értékeli a teljesítményt, a legsikeresebb munkák szerzőit jutalomban részesítjük. Az ünnepélyes díjkiosztót a 2014/15-ös tanév első félévének vége előtt, tehát karácsony előtt szervezzük meg. Az első három helyezett nyereményét még nem árulhatjuk el, ám családi kirándulás, könyvajándék biztos lesz közöttük.

Munkáitokat máris küldhetitek a következő címre: Jó Pajtás (fogalmazásíró-pályázat), 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., vagy a következő e-mail címre: jopajtás.szerk@magyarszo.com – a tárgyban kérjük tüntessétek fel: pályázat.

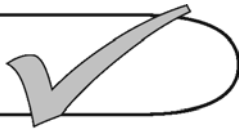
Sok sikert kívánunk a megmérettetéshez!

Mennyit tudunk a színházról?

Magyar szakkörön jártam, ahol a téma a színházművészet volt. A szakkörvezető tanárnő beszélt a színház történetéről, a magyar színjátszásról, képekben mutatta be a színházi előadás elemzési szempontjait. Az óra fő része volt a legizgalmasabb. Megnéztünk felvételtől egy színdarabot, aminek az volt a címe, hogy Csak kétszer vagy fiatal. Érdekes komédiát láttunk, sok híres magyar színésszel a főszerepben. Abból a szempontból volt az előadás különleges, hogy középkori színészek játszottak el egy olyan világot, ami alapvetően a fiatalok életéhez tartozik, hisz a téma a házasság volt. Fiatalos lelkesedéssel szervezték az esküvőt, amit természetesen lánybúcsú és legénybúcsú is megelőzött. Az idősödő szereplők úgy viselkedtek, mint a kamaszok, úgy beszéltek és élték mindennapjaikat, mintha még most kezdődne számukra az élet. A színdarab szépen kidolgozott díszletben játszódott, és több fordulat is volt benne. Közben mindannyian rövid elemzést készítettünk az előzőleg megtanult szempontok szerint a látottakról, amit utána közösen megbeszéltünk a tanárral.

Remélem, lesz még hasonlóan érdekes szakkör, én ugyanis nagyon élveztem.

Németh Bettina, 5. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Vannak-e szorongásaid?

Mindannyiunknak megvannak a kis szorongásai, komplexusai. A baj csak akkor kezdődik, ha nem tudjuk kezelni őket. Te mennyire vagy szorongó?

1. Ha van egy kis szabadidőd magadra, hogyan ütöd el?

- a) Otthon maradok, és előveszek egy jó kis könyvet. Az is lehet, hogy filmet nézek, vagy illatos habfürdőt veszek.
- b) Elmegyek jógázni. Esetleg kipróbálok egy új légzéstechnikát.
- c) Valószínűleg futni megyek. Vagy inkább itthon maradok, és beteszek egy aerobik DVD-t.

2. Tengerpart, napfény, bikini. Mi jut eszedbe erről?

- a) No végre! Félretehetem egy kicsit a tanulást, és élvezhetem a nyarat.
- b) Muszáj összeszednem magam, és végre leadnom négy kilót.
- c) Végre felvehetem a vadiúj, citromsárga bikinim!

3. Hogy shoppingolsz magadnak?

- a) Magammal cibálok egy barátnőmet, hogy megmondja, jól áll-e a cucc.
- b) Az üzletben billegetem magam egy kicsit az új cuccban, és figyelem a reakciókat.
- c) Fel sem próbálok, csak megveszem, legfeljebb másnap visszaviszem.

4. Ma nagyon bal lábbal ébredtél. Egész nap pocsék kedved van.

Mit csinálsz?

- a) Megmozgatom magam. A sport mindig jókedvre derít.
- b) Semmit. Begubózom, és másnap reggelig fel sem kelek.
- c) Elmegyek a kozmetikushoz, hátha csodát tesz.

5. Egy srác azt mondja, hogy szép a hajad. Szerinted mit akar?

- a) Egész jó fej.
- b) Gúnyolódik.
- c) Nem tudom, de hogy akar valamit, az biztos.

Értékelés

Ha legtöbb az a válasz: Teljesen oké vagy!

Boldog embernek mondhatod magad, mert szereted azt, akit a legfontosabb szeretned: önmagadat. Ugyanis csak akkor vagyunk képesek másokat igazán szeretni, ha magunkat szeretjük. Az énképed pozitív, tisztában vagy a hiányosságaiddal, mégis túlsúlyban az erőnyeidet tartod számon.

Ha legtöbb a b válasz: Nem lesz ez így jó!

Hajlamos vagy attól függővé tenni a napodat, hogy milyenek láttad magad a tükörben. Elég, ha valaki csúnyán néz rád, és máris elbizonytalanodsz, pedig lehet, hogy egész más dolgon járt az esze. Ha valaki szépeket mond neked, azt hiszed, hogy csak csúfolódik veled. Miért nem hiszed el, hogy téged is lehet szeretni? Tanuld meg szeretni önmagad.

Ha legtöbb a c válasz: Itt bizony baj van!

Azt hiszed, minden azon múlik, hogy hány dekát mutat a mérleg, hány centit a szalag? Azt hiszed, a fiúk szeretik azokat a lányokat, akik éjjel-nappal csak magukat szépítgetik? Hidd el, nem minden a külső. Keresd meg inkább a belső értékeidet, és fényesítsd azokat!

Horoszkóp

Kos

Bármilyen lehetetlennek tűnő követelésekkel találkozol, semmi nincs, amit ne tudnál megoldani. A nagyobb feladatokat bontsd apróbb részekre, és oldd meg lépésről lépésre!

Bika

Bármilyen problémával is nézel szembe, egész biztos, hogy nem fog sikerülni egyedül. Ne zárkózz be, hiszen rengeteg ember van, aki a segítségedre lesz.

Ikrek

Összeütközések, konfliktusok várnak rád ezen a héten, amiket a saját macakcságodnak köszönhetsz. Lehet, hogy itt az ideje, hogy megtanulj bocsánatot kérni.

Rák

Sok társadnál beérik a hosszú, fáradtságos munka gyümölcse. A legjobb, amit ilyenkor tehetsz, hogy őszintén örülsz a sikereiknek. Ne legyél féltékeny, eljön majd a te időd is!

Oroszlán

Nagyon sokat tanulsz a héten, mégis úgy érzed, hogy nem haladsz előre. Jól tennéd, ha egy napot a pihenésre szánnál – tiszta fejjel jobban megy majd minden.

Szűz

Lassan előkerülnek a szőnyeg alá söpört ellentétek, és kezdenek szakadozni még a barátságok kötelékei is. A sértődöttség szülte indulatok pedig kiszámíthatatlanok.

Mérleg

Ideje letisztáznod magadban, mit is akarsz elérni valójában. Amint tudatosítod ezt, már könnyen meg is szerzed. Viszont addig jobban jársz, ha másoknak segítesz.

Skorpió

Szükséged van egy kis egyedüllétre. Oldd meg, hogy mindennap tudj időt szánni magadra, még ha ez azt is jelenti, hogy le kell mondanod egy-két találkozót.

Nyilas

Egy kisebb nézeteltérésből hatalmas vita alakulhat ki egy elejtett mondat miatt. Inkább számolj el tízíg, mielőtt kinyitod a szádat, különben óriási balhéba keveredhetsz.

Bak

Bármilyen nagyobb feladattal állsz szemben, nem szabad haboznod. Állj neki mielőbb, mivel nagy sikereket érthetsz el bármiben, amihez most kezdesz hozzá.

Vízöntő

Ha segítségre van szükséged, le kell ülnöd valamelyik tanároddal vagy szülőddel. A beszélgetés során közelebb is kerülök egymáshoz.

Halak

Fontos, hogy hasznossá tedd magad családot és barátaid körében. Lehet, hogy elsőre nem is sejtet, de valakinek nagy szüksége lenne a támogatásodra.

„Kedves Bizi!

Én egy 15 éves lány vagyok, járok egy fiúval, és nagyon szeretném már találkozni vele. Ő sokszor járt nálunk, de a szülei most már nem engedik el hozzám, azt akarják, hogy én is látogassam meg egyszer. A gond az, hogy engem sem engednek el hozzá, pedig mi csak látni szeretnénk egymást, sétálnánk, beszélgetnénk. Nem tudom, miért nem mehetek el, amikor mi semmi rosszat nem akarunk cselekedni. Mit csináljak, hogy legalább egyszer meglátogathassam? Aztán megint jöhetne ő. De anyám nemcsak ide nem enged el, a haverjaim délutáni bulijain sem vehetek részt, még a barátnőmhöz is alig enged el. Miért csinálja ezt? Miként könyörögjem ki, hogy elengedjen? Van egy fiú”

Válasz:

Kedves Tizenöt éves!

Kár, hogy a leveledből nem tudhatunk meg többet a fiú életkoráról, lak helyéről, így csak feltételezhetem, hogy nem egy városban, településen laktok, és ezért okozhat gondot a találkozás. Azt is csak feltételezem, ismerve a serdülőket, hogy valami történetet veled, ami ingatagga tette édesanyád bizalmát, ezért jó lenne, ha mielőbb tárgyalásokba (nem vitábal) kezdenél vele. Egy ideig azon kell dolgoznod, hogy felépítsd a szüleiddel a bizalmi viszonyt, kialakítsd annak a fiatalnak az imidzsét, arcukat, akikben bízhatnak a szülei, nem tesz meggondolatlan dolgokat, és nem rohan szerelemtől fűtötten a vesztébe. (Ahogyan mondani szokás.) Olyan fiatal személlyel legyen dolgod, aki a feladatait, kötelezettségeit nem hanyagolja el, sőt a barátja arra ösztönzi, hogy tanuljon, hogy az iskolában minél jobb eredményt érjen el. Ha látják, hogy jól mennek a dolgok, megbízható vagy, biztos, hogy engedékenyebbé válnak irántad. Közben építheted édesanyáddal a meleg érzelmi kapcsolatot is, kiabálást, hisztizést, követelődzést, állandó harcot, kiabálást, hisztizést, követelődzést. Elbeszélgethetsz vele arról, hogy neki milyen volt az élete 15 éves korában. Neki milyen gondolatai adódtak a szüleivel kapcsolatosan, mikor és kibe volt először szerelmes. Lehet, hogy e beszélgetések kapcsán világossá válik előtte, mi megy benned végbe. És lassan utolér téged a fejlődésben, „kisiskolás szülőből” „serdülő szülővé” válik. Remélhetőleg a beszélgetések során mindenki számára elfogadható és mindenkit kielégítő megoldás születik. A tárgyalásokat kisebb, kevésbé fontos dolgokkal kezd, és fokozatosan térj rá azokra a dolgokra, amelyekről tudod, hogy a szüleidben nagy ellenállást váltanak ki. Mindenesetre türelmesnek kell lenned velük, és önmagaddal is.

„Nihao Bizi!

Nyolcadikos csövi vok, reménytelen. Van egy osztim (én Inuyashám), akié börnülök, és egy másik (csak Koga). Az első a Cém, amaz meg csak nyomul, mint az úthenger. Cét nagyon csípem. Stné, ha lenne má vmi no proble, ha ojanok lennének, mint Szung-Ha és Nanu, v. ha ojan lenne velem, mint Miroku Sangoval, de csak nem akar. Bizti amaz miatt. Ojan, mint Cshan-Kju, csak még idegesítőbb. Mi meg reménytelenek vagyunk, mint Lief és Jasmine. Naon szivesen mondanám neki, h.: Go ahead. Make my blood race!, de nem! Elég nyomi a képem. Szal azt kérdezem micsinájak? Előre is arigato!

Szoa”

Válasz:

Kedves Nyolcadikos csövi!

Úgy látom, te nagyon szereted a meséket, az anima történeteket, sok időt töltesz a számítógép és a tévé képernyője előtt, és a valós életet is felcserélted kicsit a virtuális világgal, a rajzfilmekkel. Az emberi vi-

szonyok gyakran igen bonyolultak, a démoni és különleges égi erők nélkül is. A serdülők szerelmi élete is igencsak bonyolult tud lenni, amit a te eseted is bizonyít. Szimpátiák, szerelmek születnek és alakulnak a fiatalok között, de nagyon sokszor ez a vonzalom a két félnél nem egy időben jelenik meg. Valaki valakibe szerelmes, de a másik valaki harmadikért bolondul, aki meg persze, valaki negyedik miatt szenved. Amit megtehetsz, az az, hogy mindenkivel BARÁTKOZOL. A szimpátiádhoz pedig légy különösen kedves, és igyekezz minél több időt tölteni vele, ami nem jelenti azt, hogy feltétlenül kettesben kell, hogy legyetek. Az IDŐ pedig megmutatja, hogy viszonozza-e az érzelmeidet úgy, ahogyan azt te is szeretnéd. Addig is menjetek a baráti társaságokkal moziba, bicajozni, korizni, kosarazzatok, focizzatok együtt, élvezzétek a közös együttlétet, mert ösztől, már szétröppentek a középiskolákba. Tölts több időt a társaiddal, és kevesebbet a képernyő előtt ülve. Közben ne feledkezz meg az iskolai kötelezettségeidről sem, mert komoly próbatétel előtt álltok, és ha a fantázia világában élsz, nem tudsz teljesíteni a valós világban. És ne feledd, úgy viselkedj másokkal, ahogyan te is szeretnéd, hogy veled viselkedjenek.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 11 éves lány vagyok. A gondom az, hogy kövér vagyok, amiért az osztálytársaim már egy jó ideje csúfolnak, és gúnyneveket adnak nekem. Vékonyabb szeretnék lenni. A szüeim is mondják, hogy le kell soványodnom. Nem eszek sokat, de minden étkezés után kívánom az édességet. Nálunk mindig van otthon kalács, csoki, cukorka, és az uzsonna is legtöbbször édes péksütemény. A rágszálnivalóknak sem tudok ellenállni. Imádom a Smokit és a chipset is. Mit tegyek?

Smoki”

Válasz:

Kedves Smoki!

Amennyiben valóban le szeretnéd adni a kilóidból, ideje, hogy a szüleiddel, az édesanyáddal és a nagyival is, azzal, aki készíti az ételeket, megbeszélést tartsatok, és közösen átgondoljátok, hogy milyen egészséges, nem hizlaló ételek kerüljenek az asztalra nálatok. Ha szeretsz enni, nassolni, ha nálatok mindig van otthon édesség, akkor a családotban rajtad kívül bizonyára akad még egy-két túlsúlyos családtag. Szóval mindenkire ráfér az étrend-, de az életmód-változtatás is. Ami téged illet, nem szabad kihagynod egyetlen táplálékfajtát sem. Fehérjékre, szénhidrátokra, zsírookra, keményítőre egyaránt szükség van a fejlődéshez, az egészség megőrzéséhez. Éhezni, koplalni mindenkinek tilos. Napi öt étkezést kell beiktatnod. Nagyon fontos a reggeli, anélkül ne indulj el otthonról. Inkább keljtek fel egy kicsit korábban, hogy nyugodtan, rohanás nélkül fogszthasd el a reggelidet. Legyen tízóraid és délután uzsonnád is. Beszélj meg a szüleiddel, hogy otthonról vidd magaddal az uzsonnádat, ne a pékségben vásárolj. Házi készítésű, gyümölcsökkel gazdagított müzliszeletet vigyél a kalács, a csoki vagy a cukorka helyett, de még jobb lenne, ha inkább gyümölcsöt fogyasztanál. A kedvenc rántott húsit hagyjátok meg ünnepi menünek. Anyukád azt is kikísérletezheti, hogyan lehet minél kevesebb zsiradék felhasználásával, a tűzhely sütőjében megsütni. Nagyon finomak a párolt zöldségek, saláták, a rostos sült húsok (persze a nem zsíros szeletek) is, amelyekhez manapság finom pácokat lehet készíteni. Mindemellett nagyon fontos még a mozgás. Rendszeresen tornázz, kerékpározz, sétálj, ugrókötelezz, táncoljál stb., hogy a szervezeted felhasználja a bevitt kalóriákat, és az eredmény biztosan nem marad el. Persze nagyon fontos az AKARAT, KITARTÁS, a környezet TÁMOGATÁSA. Biztos vagyok benne, hogy te mindezt megleszed.

Miért cseng a füled?

Te is tapasztaltad már, hogy egy-egy buli, koncert vagy hangos zenehallgatás után cseng a füled? Ha gyakran cseng a füled, vagy sokszor kell kiabálnod ahhoz, hogy meghalljanak, az azt jelenti, hogy túl zajos környezetben élsz.

Noha a tinik tökéletesen tisztában vannak a hangos zenehallgatás veszélyeivel, eszükbe sem jut halkítani az iPodjukon. A halláskárosodásra utaló első jelek egyike, mikor azt veszed észre, hogy egyre gyakrabban cseng a füled, vagy úgy érzed zúg, bedugult.

Csak mértékkel!

Természetesen ez nem azt jelenti, hogy ne menj koncertekre, vagy időnként nem hangosíthatnád fel a zenegéped. De tudnod kell, hogy ha rendszeresen túl nagy zajnak vagy kitéve, az halláskárosodáshoz vezethet.

A zajártalom miatti halláskárosodás vezető kiváltója a kamaszoknál az MP3 lejátszó, illetve az iPod. Emellett a videójátékok, a tévé, a (házi)mozi és a közlekedés okozta zaj is hozzájárul.

Tünetek, melyekkel mihamarabb keresd fel az orvost!

- Úgy érzed, a körülötted lévőket motyognak, vagy nem érted tisztán a beszédüket.
- Gyakran kell megkérned másokat, hogy ismételjék el, amit mondtak.
- A családtagjaid, barátaid gyakran említik, hogy nem jól hallasz.
- A többiektől kell megkérdezned, mit is mondott a tanár.
- Ha a többiek figyelmeztetnek, hogy túl hangosan tévézel vagy hallgatsz zenét.
- Nem hallod az ajtócsengőt vagy a telefonot.

Megelőzés

Noha sok olyan tényező is kiválthatja a halláskárosodást, ami ellen nem tudsz védekezni, fontos, hogy tudd, a téged ért zajártalom ellen tehetsz lépéseket! A zaj nagyságát decibelemben határozzuk meg, és a 80 decibel feletti zaj már ártalmas. Ide tartozik a hangos zene, sziréna és zajos munkaeszközök.

- Halkíts a zenén, tévéen és iPodon, különösen, ha fejhallgatóval hallgatsz azokat!
- Ha koncertre mégy, használd füldugót!
- Mihamarabb menj orvoshoz, ha úgy érzed, baj van a hallásoddal!

Tavaszi trend 2014

Végre megérkezett a tavasz! Megmutatjuk, melyek lesznek a legnépszerűbb ruhadarabok az idén.

Pasztellszínek

2013-ban igen merész színeket láthattunk a kifutókon, de most már itt az ideje a pasztellszíneknek, mint például a világoskék, rózsaszín, zöld, levendula stb. Ezek lesznek a legnépszerűbb színek a tavasz folyamán, tehát viseld bármilyen formában és stílusban.

Rövid kabát

Ez a típus ismét nagy divat lesz. Minden alkalomra viselheted, mindennap, napközben és este is.

Gombos ruhadarabok

A tavaszi szezonban válassz olyan ruhákat, amelyeken rengeteg gomb van. Lehet ing, szoknya, kabát vagy ruha.

Bőrápolási tévhitek

Rengeteg bőrápoló terméket találhatsz a boltok polcain, ám honnan tudod, hogy melyik a legjobb neked? Segítünk, leleplezzük a leggyakoribb bőrápolással kapcsolatos mítoszokat.

Az arcradírozóktól a bőrdödmitesszerektől mentes maradhat

Amikor dörzsölsz a bőrdödmit, olyan jótékony olajokat is eltávolíthatasz róla, amelyek egyébként jót tennének neked, így könnyen kipirosodhat és begyulladhat a bőrdödmit. Használj inkább speciális arctisztítót, mely után ne feledd a megfelelő hidratálást sem!

Jobb kinyomni a pattanásokat

Az igazság az, hogy akármennyi váladék is távozik, van, amikor egy része csak mélyebbre megy, így nemhogy nem lesz kevesebb pattanásod, de ronthat is a helyzeteden. Ráadásul ezzel újabb fertőzéseket is okozhatsz a bőrdödmitnek. Mindenképpen hagyd abba az arcod nyomkodását, inkább menj kozmetikushoz, bízd rá a feladatot, hiszen ez a munkája.

A drága termékek hatásosabbak

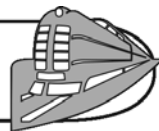
Nemcsak színre és állagra különbözőnek a drogériákban kapható termékek, nagy különbség van az árak között is. Nem teljesen igaz azonban az, hogy

a drágább termékek minden esetben jobbak, néha egy olcsóbb termék is lehet ugyanolyan hatásos, hiszen az egyes bőrproblémákra használt hatóanyagok szinte egyformák.

A szolárium nem veszélyes

Kutatások szerint a szoláriumozás egészségtelen, bőrrákhoz vezethet és öregíti a bőrt. A szoláriumgyártók gyakran állítják, hogy készülékeik nem tartalmazzák a leégéshez vezető UVB sugarakat. Ám szoláriumozáskor az UVA sugaraknak is kiteszed magadat, melyek a bőr mélyebb rétegeibe jutva öregítik a bőrt, és növelik a bőrrák kockázatát.

Hol van a Fűvészkert, és hol a Tüskevár?

Rendhagyó kirándulás regények, filmek helyszínére

A Pál utcai fiúk Molnár Ferenc 1907-ben megjelent ifjúsági regénye. Magyarországon az egyik legolvasottabb és legnépszerűbb regény, melyet számos idegen nyelvre lefordítottak. A regényhez hasonlóan a film is jól ismert. A szereplők nevén kívül fogalommal váltak a regényből például a „gitt-egylet”, az „einstand” vagy a „grund” szavak is.

A grund – a regény szövegéből kideríthetően – Budapesten volt található. A mai Pál és Mária utca sarkán volt (a Józsefvárosban) a grund, Nemecekék lakása pedig a Rákos utcában (ma Hőgyes Endre utca, a Ferencvárosban), az akkoriban a környéket meghatározó alacsony, egészségtelen házak egyikében. A tó helyszínét Fogarassy Miklós irodalomtörténész azonosította: az Üllői úti klinikák közül az utolsó, a mai Természettudományi Múzeum felé eső tömböket csak később, a Millennium (1896) után építették meg – ezeknek az épületeknek a „telkén” lehetett az a tó, ahol a regény szereplői a vörösingeseket kihallgatják.

2007-ben, a Pál utcai fiúk megjelenésének 100. évfordulójára avatták fel a bronzból készült ötalakos szobrot a budapesti Práter utcai általános iskola előtt

A Fűvészkert holléte nem volt sohasem kérdéses a magyar fővárost jól ismerők részére.

A budapesti Fűvészkert Magyarország legrégibbi botanikus kertje. Budapest VIII. kerü-

letében, az Illés u. 25. alatt található. A Fűvészkert a regény egyik fő helyszíne. A „Fűvészkert” elnevezés a regény nyomán terjedt el. Hivatalos neve sokáig az ELTE Botanikus Kertje volt. Hatezer növényfaj, 150 éves páfrányfenyők, orchideák, 800 fajt bemutató kaktusz- és pozsgásgyűjtemény – tömören ez a botanikus kert, amit a Festetics-család egykori, háromhektáros parkjából alakítottak ki.

A kert fő nevezetessége az országban máig egyetlen Victoria-ház, melynek nagy vízmedencéje a trópusi, különleges szépségű amazonasi tündérrózsának ad otthont. Az eredetileg angolparkstílusban létrehozott kert, a természetes forrással táplált tóval, szigettel, műromokkal tájképileg is szép látványt nyújt. A botanikus kert kerek székkel is látogatható. Idegenvezetés csak hétfőig van. A kert gyűjteményében 85 veszélyeztetett növényfaj, könyvtár is található.

Tutajos és Bütyök berekbeli életét Fekete István jól ismert ifjúsági regényében, a Tüskevárban ismerhetjük meg. A nevelő szándékú történet két hetedikes fiú nyári vakációját írja le a Kis-Balaton környéki nádasban. Tüskevár község valójában létezik, méghozzá Veszprém megyében, az Ajkai kistérségben.

Tüskevár a Somló-hegy közelében, a 8-as számú főútvonal mellett terül el. A település Apácatorna, Somlójenő, Karakószörcsök községekkel határos. A település déli részén folyik a Torna-patak. Tüskevárnak egy „Mosó” nevű tava is van, amely sajnos az utóbbi aszályos évek miatt kiszáradóban van.

A település jelentős történelmi múltra tekint vissza, erről a Helytörténeti Múzeumban található írásos anyagok és leletek tanúskodnak. A falu a fazekasokról is híres, és a barokk stílusú temploma a megyében a legszebb. Hajdan, a középkorban a Nagyjenő nevet viselte, mivel lakói valószínűleg a Jenő törzshöz

Nemecek család felejthetetlen alakja a Pál utcai fiúkban

tartozó jobbágyok voltak, akik katonáskodtak is. A 15. században mezőváros lett, melynek központja a pálos kolostor volt. E kolostort a török közeledtére a szerzetesek elhagyták, de később újra benépesült; ma már az épületnek nyoma sincs, mivel a rend feloszlatása, 1786 után elpusztult, köveit is széthordták. A környező falvakban még megtalálhatók a néhai templom bútorzatának egyes darabjai, műemkei. A falu a Tüskevár nevet gúnynévként kapta, mivel a török elleni védelem szervezője, Kovács Mihály a sáncokat tuskéval rakatta meg. Ez a név 1658-ban szerepel először, amikor a középkori Nagyjenőtől kissé délnyugatra telepítik az új falut, de teljesen csak a 19. század végén szorította ki az eredeti nevet.

Tudod-e?

Molnár Ferenc világhírű főhősét, a kis Nemeceket gyerekkori legjobb barátjáról, a vele egyidős Feiks Jenőről mintázta. Feiks a közelben lakott, és papírmáses színháza volt az alapja a Neumann (később Molnár) gyerekekkel közös színház-játékainak. Feiks karikaturista lett, és hatvanegy évet élt.

Matula kunyhója

A budapesti Fűvészkert

Játék a szavakkal

ÁCSOL, ÁGOTA, GARAT, ILLAT, LEVÉL,
RISKA, SZÓTAG, TITEL, VIRÁG

Rakd a szavakat olyan sorrendbe, hogy a kiemelt sorban a Jó Pajtás egyik rovatának címe alakuljon ki.

Kereszt- szavak

Ü	M	SZ
R	E	Á
Á	L	M
S	Z	Á
K	E	L
SZ	A	K
M	L	G
Á	E	É
S	G	P

Pótold a hiányzó betűket úgy, hogy vízszintesen és függőlegesen is értelmes szavak alakuljanak ki.

S	Z	Á			I	T	Á	S
K	E	L		E		L	E	N
SZ	A	K	O			D	O	K

Anagramma

PÜFÖL
KÖRZŐ
VETÉS
TAKAR
UGRÁS
SÓDAR
RÉGEN
KÁROS
GOLAN

A kiemelt oszlopban egy húsvéti finomság nevének kell kialakulnia, ha a szavak betűit új sorrendbe rakod.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Összetett szavak

..... HÁT FORRÁS
..... DARÁZS SZÓRÓ
..... ERŐ ÉV
..... ISTÁLLÓ MÁSOLAT
..... UGRÁS TÖRÉS

Keress olyan szót, amely mind az öt szóval értelmes összetett szót alkot.

Betűcsere

B	É	K	A
F	Ó	K	A

Hogyan lesz a békából foka? Minden sorban egy-egy betűt kell egy másik betűvel kicserélned.

A 10. szám megfejtései

Keresztrejtvény

József Attila, Harminckét éves lettem én

Betűrejtvények

1. évelő virág, 2. gyalul, 3. egyenes ember, 4. visszaüt

Ölelkező szavak

1. kötő, 2. nő, 3. uborka, 4. ór

Körszámtan

33 – Az első számból kivonunk 7-et, majd hozzáadunk 15-öt, és így folytatjuk.

Gondolkozz logikusan

A szemben levő számokat kell összeadni, az eredmény ugyanaz. Így a keresett szám 8.

Keressd a neveket!

1. László, 2. Péter, 3. Ottó, 4. Tamás

A 9. skandináv rejtvény megfejtése

GIUSEPPE VERDI, RIGOLETTO

Könyvjutalmat kap

Ördög Lóránt, Kisorosz

„Helyes Írás”?

Az iskolában nyelvtanból azt tanítják, hogy a helyesírás megtanulása többek között azért is fontos, mert, ha nem tartjuk be a szabályokat, az írásbeli megnyilatkozásaink félreérthetőek lesznek. Mindennapi tapasztalatainktól ez kissé távol áll: viszonylag jól elvagyunk a szabályok betartása nélkül. Lássuk csak az illusztrációkat, és mosolyogjunk a Női Cica Nadrágon, Eső Kabáton és a Derék Szíjakon!

A reklámújság tizenkét oldalon ajánlja figyelmünkbe az akciós termékeket a Női Cica Nadrágtól egészen a kézi galyazóig.

Már az első oldal alján felhívja a figyelmünket arra, hogy „Az áru a készlet erejéig tart”, ez azonban nem rettentett el minket, belelapoztunk, hogy mit is lehet kapni... A termékek neve túlnyomórészt összetételek, többszörös összetételek, illetve az összetételek és a szó szerkezetek közötti – igen széles – szürke zónába esik. Ti hogy írnátok le ezeket a szókapcsolatokat? A kis kiadvány szerkesztője viszonylag következetesen jár el: alapesetnek a különírást tekinti. Ebből azért adódnak vicces formák, például: derék szíj, eső kabát, cica nadrág, nyak kendők...

Modern közmondások

A közmondások elferdítése kedvelt módszer a poénalkotásra, talán mindenki kapásból tudna említeni néhány új közmondásferdítést. Valamilyen életigazságot, bölcsességet, tapasztalatot fogalmaznak meg, és bárki közreadhatja őket. Terjedésüket nagyban elősegíti, hogy ma már nemcsak szájról szájra, hanem internetes fórumról fórumra, blogról blogra szállnak, vagyis nem csupán a személyes, közvetlen kommunikációban fordulnak elő.

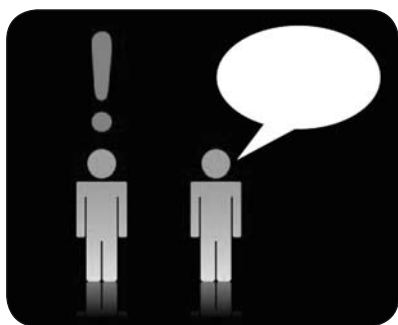
Sok modern mondásunk tett szert olyan közismertségre, hogy méltán megérdemelhetnék a „modern közmondás” megnevezést. Ezúttal a nyst.hu, vagyis a nyelv és tudomány honlap válogatásából szemezgetünk.

Olyan közmondásokról lesz szó a következőkben, amelyeknek fele szó szerint más. Vagyis fele közismert, a másik fele napjainkban ragadt hozzá. A régi közmondásainkat tehát újrashasznosítjuk, beleépítjük viccekbe, játékos formát adunk nekik, vagy éppen a szituációhoz igazítva modernizáljuk.

Előfordul, hogy változtatunk rajta, szituációhoz igazítjuk, mondatba ágyazzuk, s tovább fejtegetjük. Az eredmény pedig egy újabb igazság: „Azt mondják, a jó munkához idő kell. De az idő pénz, a pénz pedig nem boldogít. Tehát a jó munka nem boldogít.”

Élhetünk megfordítással: Nem a részvétel, hanem a győzelem a fontos < Nem a győzelem, hanem a részvétel a fontos. Vagy nézőpontot váltunk: A moha déli oldalán mindig fa van < A moha a fa északi oldalán nő. Játshatunk a hangzási hasonlósággal is: Itt van a kutya elesve < Itt van a kutya elásva. Modernizáló kiegészítéssel is élhetünk: A pénz nem boldogít, de csak ha van. Kihasználhatjuk a kétértelműség adta lehetőségeket is: Nem a győzelem a fontos, hanem az őszinte részvétem.

Ma életünk talán „legmodernebb” eleme az informatika. Akár informatikus szlengnek is nevezhetnénk az ehhez igazított magvas mondásokat: Ép hardverben ép szoftver < Ép testben ép lélek; A szomszéd gépe mindig gyorsabb < A szomszéd fűje mindig zöldebb; Szövegszerkesztőből nem lesz vírusirtó < Kutya-ból nem lesz szalonna.

Ép hardverben ép szoftver?

Nyelvtörők

Föld bömből, döbörög, ördögökhöz könyörög.

Kedden kedvem kerekedett kocsikázni. Kocsikázás közben Károly kocsisom keze kitörött, kérem kedves Katica kisasszonyt, küldjön kilenc kiló köleskását Károly kocsisom kitörött kezére.

Cirkuszi csibecombsont.

Lenin mauzóleumának milleniumi lelinóleumozása.

Tekerjeter emerre, ne legyetek leverve, jelenjeter meg egyes helyeken kedves emberekkel, legyen eszetek, de nevessetek rengeteget, rendesen szeressetek, keressetek eleget, de legyetek emberek.

(Kiss Ádám)

A szamaránál is szomorúbb Szemere sem szerzett hamarabb számarlány számarat szomorú számarat számára, ezért sok szomorú számarlány szemerkélt a számaránál szomorúbb Szemere szomorú számarat szeméből.

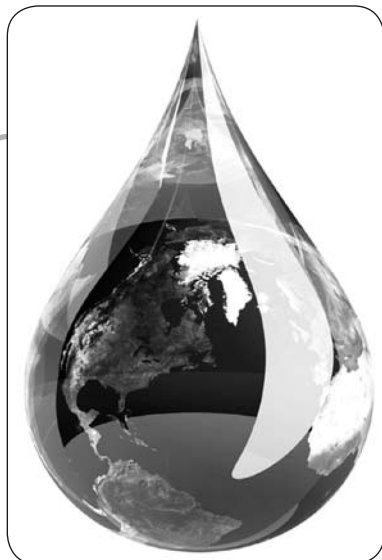
Azt mondták a hatalmasok: akinek a hat alma sok, az már ahhoz hatalmas ok, hogy ne legyen hatalma sok!

Te tevé! Tevé! engem eleve,

Teveled nem ér fel tevefej tétova veleje.

(Romhányi József)

Netán platán, netán palánta, netán tán platánpalánta?

Tiszta vizet az egészséges világért!

ivóvíztartályokat. Ma több mint egy milliárd szomjazó ember él a Földön, és több mint kétmilliárdan nélkülözik a tiszta vizet a mindennapi mosakodáshoz, főzéshez.

Éppen ezért nagyon fontos, hogy kivétel nélkül, mindenki tegyen ennek a problémának a leküzdéséért. Te is tehetsz érte!

Vigyázz a vizekre!

Sok vegyszer van, amely a csatornába kerülve veszélyezteti a vizeket. Az olyan anyagok, mint a körömlakklemosó, a benzin, a motorolaj, a hígító vagy a rovarirtó szerek nem kerülhetnek a lefolyóba. A szennyvíztisztítók nem azért vannak, hogy ezeket kiszűrjék. Az esővízzel így is sok olyan vegyi anyag kerül az utcáról, a kertekből és a mezőről a folyókba és a tavakba, melyek szennyezik a vizet. Ügyelj arra, hogy milyen vegyszereket használasz, és hogy miként szabadulsz meg tőlük!

Az újrafeldolgozással vizet takaríthatunk meg. Az ipar a víz legnagyobb felhasználója. Több ezer liter vizet használunk a különféle termékek előállításához. Például egy tonna papír előállításához mintegy 27 000 liter vízre van szükség. Így minden tonna újrafelhasznált papírral több ezer liter vizet takaríthat meg. Már az is nagy segítség, ha te és családtagjaid takarékoskodtok a vízzel.

Ha például megjavítjátok otthon a csöpögő csapokat.

Tudod, hogy azok a gépek, eszközök, amelyeket nap, mint nap a mosás, fürdés során használtok, mennyi vizet fogyasztanak?

WC-öblítés = 11–26 liter

mosogatás = 40 liter

lassan csöpögő csap = 40–120 liter

fürdés = 75–95 liter

mosógép = 120 liter

Vízhasználat okosan

– Ha csöpögő csapot láatsz, szólj egy felnőttnek! Ha elzárás után is tovább csöpög, lehet, hogy ki kell cserélni a tömítőgyűrűt.

– Zárd el a vizet, miközben fogat mosol! A zuhanyozás is kevesebb vizet igényel.

– Kérd meg a szüleidet, hogy szereljenek fel alacsony áteresztésű zuhanyrózsákat! Így még több vizet takaríthatok meg. A hagyományos rózsá körülbelül 37 liter vizet enged át percenként. Az alacsony áteresztésű zuhanyrózsa csak 10–15 liter.

– Amikor csak teheted, hideg vizet használj!

– Ne önts mérgező anyagokat a lefolyóba!

– Sok mosógép közel 150 liter vizet használ el egy mosáshoz. Ezért csak úgy érdemes elindítani a mosógépet, ha telepakolod.

A földi élet alapja a víz. A víz, amely ugyan a Földünk felületén többségben van, mára mégis kevésbé vált. Az édesvíz a Föld egyre nagyobb területein kevesebb, mint amennyi szükséges volna az ott élőknek, s ez konfliktusok, tragédiák forrása. Ahhoz, hogy a jövőben is mindenkinek jusson tiszta ivóvíz, hogy megmaradhasanak a folyók és tavak, erőfeszítéseket kell tennünk vizeink megővéseért, állapotuk javításáért.

Noha a Föld felszínének több mint 70 százalékát víz borítja, ennek csupán 1 százaléka alkalmas emberi fogyasztásra. Ezért fontos védeni a vizeket és takarékoskodni a vízzel.

Sokat köszönhetünk a víznek, hiszen nélküle nem lenne élet bolygónkon. Minél több ember él a Földön, annál több ivóvizet fogyasztunk. A gyárakból kibocsátott szennyeződések, a műtrágya és a növényvédő szerek használata ezzel egy időben csökkenti az

A kakaó valóban fán terem, a Dél-Amerika vadonjaiban akár tizenöt méteres magasságot is elérő mályvafélén. A fát egész évben elborítják a virágok, amelyek délután nyílnak, éjszakára is nyitva maradnak, majd hajnalban becsukódnak. Igazi kincse azonban a termése, amely a kakaómagokat rejt. Első, természetes „fölfedezője” a maják és toltékok kedvenc madara, a kvézál volt. Ez a különösen szép madár mindig pontosan tudta, hogy mikor érnek meg a magok a kakaófán, és amikor eljött az ideje, odarepült a fához, és jól belakmározott. Példája nyomán az emberek is megkóstolták a magokat, amelyek ugyan önmagukban szörnyen keserűek voltak, de a hatásuk annál inkább megédesítette az életüket, hiszen fölfrissültek és erőre kaptak tőle. Nem csoda, hogy a toltékok szent madaruknak tekintették a kvézált, amely rávezette őket erre a lehetőségre.

Íme még néhány érdekesség a kakaóról:

– Az ikonikus Coca-Cola-palack egyedi formáját a kakaó termése inspirálta. A pályázat szerint a palacknak a koffeint kellett

Mi fán terem a kakaó?

volna valamilyen formában ábrázolnia, de a nyertes pályázó nem tudta, hogy az hogyan néz ki, és a könyvtárban csak a kakaó terméséről talált képeket.

– Az amerikai bennszülöttek tápszerként és pénzként is használták a kakaót. Egy nyúl például 10, egy rabszolga pedig 100 kakaóbabot ért.

– A bennszülöttek a magvakat borító fehér termeshúst csemegeként is ették, de a termés más részeit is felhasználták, például a termeshéjból kanalakat, poharakat és edényeket készítettek, míg a levelekkel a háztetőt fedték be.

– A maják, az aztékok és az inkák több ital elkészítéséhez használták alapanyagul a kakaót. Az egyik legismertebb frissítő a sokoatl vagy más néven a habos víz, amit kakaóból, kukoricalisztből, mézből, vaníliából és vízből készítettek és cukorral, fahéjjal, illetve ánizzsal ízesítették.

– A kakaó szervezetre gyakorolt hatásairól Cortés írt érdekes feljegyzéseket. „Egyetlen pohárnyi belőle egy egész napra felfrissíti a katonát” – írta Cortés, aki arra is rájött, hogy ez az ital a harci kedvre és az állóképességre is kihatással van.

Szegény béka

A varangyos béka egy útkereszteződéshez ér. A jelzőtáblán ez áll:

– Balra a szépek, jobbra az okosak!

A béka megszólal:

– Most szakadjak ketté?

Amerikában

A spanyol hódítók megérkeznek Dél-Amerikába. A járőrök elindulnak a hegyekbe, és találkoznak két indiánnal. Az egyiket megszólítják:

– Mondd, te inka vagy?

– Igen, de a barátom még inkább.

Falak

Két fal beszélget:

– A sarkon találkozunk.

Jósnőnél

A jósnő nézegeti egy fiatalember tenyerét:

– Hatvanéves koráig sokat fog szenvedni amiatt, hogy kevés pénze lesz.

– És utána?

– Utána már megszokja...

Gézengúzok

Két gyerek érdeklődve figyeli az újonnan esketett ifjú párt.

– Megijeszem őket? – kérdezi az egyik srác.

– Majd én – mondja a másik, és már szalad is a fiatal férjhez:

– Gratulálok, papa, igazán jól választottál!

Skót vicc

– Miért megy a skót négykézláb vásárolni? – ?

– Hogy meglássa a legalacsonyabb árat...

Esernyő

A szórakozott professzor keresi az esernyőt, amit egy boltban hagyott. Bárhova megy, mindenhol azt mondják neki, hogy ott nincs. Végre a tizedik helyen megkerül az ernyő.

– Maga az egyetlen becsületes boltos – mondja a professzor –, a többi mind letagadta...

Modern papa

A modern apa így figyelmezteti a kisfiát:

– Most pedig gyorsan ülj le a számítógép elé, pötyögtesd le az esti imát, aztán egy-kettő, gyerünk az ágyba!

Matek

Pistikét felelteti a tanító néni matematikából:

– Mennyi tíznek a fele?

– Fél tíz – válaszol szemrebbenés nélkül Pistike.

Alvás előtt

– Gyerekek, ne veszekedjetek, elég széles az ágy kettőtöknek – szól be a szobába a mama.

– Igen, de Döncike közepén akar aludni, és azt mondja, hogy én aludjak a két szélén!...

Csomó

– Bandika, miért kötsz folyton csomókat a zsebkendődre, ha koncerten vagy?

– Hogy el ne felejtsem a szép dallamokat...

Ragozás

– Ragozzátok a menni igét jelen időben!

– Én megyek... te méész... ő megy...

– Kicsit gyorsabban!

– Én szaladok, te szaladsz, ő szalad...

És még egy

Így szól a skót a fiához:

– Ha nem eszed meg a reggelit, kapsz egy pennyt.

A fiú nem eszi meg, megkapja a pennyt. Eljön az ebéd ideje. Így szól az apa a fiához:

– Te gyerek, ha meghagyod az ebédet, kapsz két pennyt.

A gyerek otthagyja az ebédet, így lesz három pennyje. Este így szól az apa:

– Ha nem adod vissza a három pennyt, nem kapsz vacsorát!

Kérdő mondat

– Misi, mondj egy kérdőmondatot! – szólítja fel a tanár a fiút.

– Jó. Mikor lesz vége az órának?

Sportol

– Sportolsz?

– Igen. Jógázom.

Ráereszkedem a gerincem végére, és erősen figyelek egyetlen pontra.

– És mi az a pont?

– A televízió.

Príma fal

Minőségi átvétel van egy új lakóházban. Az egyik kőműves a szobában marad, a másik kimegy a konyhába.

– Figyelj, Feri – szól az, aki a szobában maradt –, hallasz engem?

– Igen.

– És látsz is?

– Csak homályosan.

– Oké, akkor ez egy príma fal!

Piaci

Amálka először lát a piacon málnát. Oda szól az anyukájának:

– Nézd, anyu! Libabőrös lett a cseresznye!

– Sikerkült összezavarnom az irányítótorny számítógépét!

...és akkor összeomlott az internet

Fodrásznál

Fodrász a vendégnek:
 – Szeretné, ha megmaradna a hosszú haja?
 – Igen.
 – Jó, akkor becsomagolom...

Szárazság

– Hogyan ismeri fel az indián, hogy a folyó kiszáradt?
 – ?
 – Porfelhő követi a kenuját...

Lovagol a skót

– Miért vesz a skót csak fél sarkantyút, amikor lovagolni akar?
 – Mert rájött, hogy amikor a ló egyik felét megüti, a másik fele is megy vele...

Borz

– Mi lesz a borzból, ha felcsap hippinek?
 – ?
 – Torzonborz.

Rosszcsont csibék

Tyúkanyó dorgálja a kicsinyeit:
 – Ejnye, ejnye, ha ezt apátok látná, megfordulna a grill sütőben!

Joghurt

– Mit iszol, Gyurka? – kérdezi Rudi.
 – Joghurtot.
 – És miért?
 – A joghurt nagyszerű tejtermék, mert aki issza, akár száz évig is élél.
 Rudi nézi a joghurtot, aztán így szól:
 – Én ezt nem hiszem el.
 – És miért nem? – néz rá Gyurka.
 – Mert az imént esett bele a poharadba egy légy, és azonnal kimúlt!

Texasban

A texasi orvost megkérdezik, minek köszönheti egy beteget, a 103 éves Jim apó, hogy ilyen magas kort ért meg.
 – Részben az én gondos kezelésemnek – válaszol az orvos –, részben pedig annak, hogy 1920-ban a rendőrség nem tudta kinyomozni, hogy ki lőtte le a seriffet...

Barack

Kovács bácsi megkérdezi Pistikét:
 – Kérsz barackot?
 – Persze!
 Kovács bácsi ad a fiú fejére egy barackot, majd újból megkérdezi:
 – Kérsz még egyet?
 – Köszönöm szépen, nem – feleli Pistike.
 – Befőttnek vagy lekvárnak jobban szeretem...

Rajzórán

Rajzórán az a feladat, hogy a tanulók legelesző tehenet rajzoljanak. Gyuri gondolkodik egy ideig, majd zöldre festi az egész lapot. A tanárnő megkérdezi tőle:
 – Gyuri, hol a tehen?
 A gyerek rávágja:
 – Már jóllakott, és hazament!

Kipróbálta

Mórickát leküldik a boltba gyufát vásárolni.
 – Vigyázz, kisfiam – mondja neki az anya –, nem mindegy, hogy milyent veszel. Amit én vettem, rossz minőségű volt, minden egyes szálnak lepattogott a feje, nem lehetett meggyújtani egyiket sem.
 Fél óra múlva jön Móricka, és már az ajtóból kiabálja:
 – Anyu, ebben minden szál jó. Kipróbáltam!

Ikre

A skót mamának ikrei születnek. Nyomban fényképészt hívat a család, hogy képeket csináltasson róluk.
 – Persze az is elég lesz – mondja a büszke apa –, ha csak az egyiket fényképezi le, mert a második is ugyanúgy néz ki, mint az első!

Most nem éhes

Julcsi könyörög az apjának:
 – Apu, játsszál velem!
 – Most nem lehet, nincs rá időm – mondja az apja.
 – Miért nincs rá időd?
 – Mert dolgozom.
 – És miért dolgozol?
 – Hogy neked enni adjak.
 Julcsi hallgat egy ideig, majd felcsillanó szemmel mondja:
 – Apu, most nem vagyok éhes, nyugodtan játszatsz velem!

Származás

Pistiké megkérdezi:
 – Mondd, anyu, az ember a majomtól származik?
 – Igen, kisfiam.
 – És melyik ember vette észre először, hogy ő már nem majom?

Mi az?

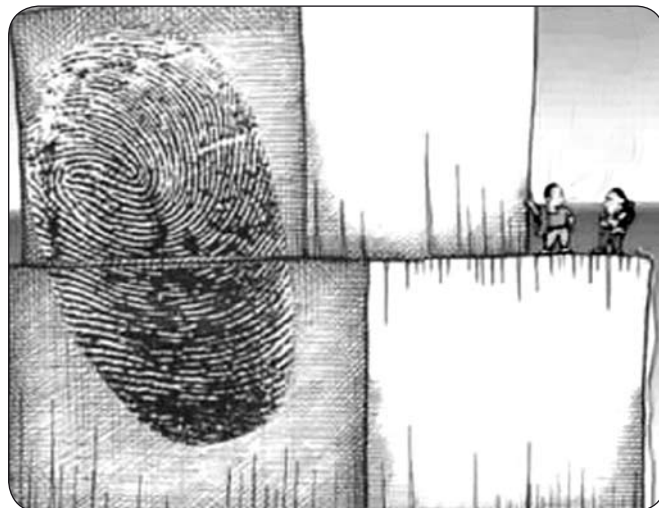
– Mi az: ha feldobják, semmi, ha leesik, ezres?
 – ?
 – Én sem tudom, de szívesen dobálnám!

Örül a hal

Kovács horgászik. Odamegy hozzá Szabó, és megkérdezi:
 – Mondd, Kovács, nem fáj annak a szegény halnak, hogy a szájában azzal a hegyes horoggal kiráncigálsz a vízből?
 – Dehogyan fáj! Örül neki.
 – Örül? Ezt honnan veszed?
 – Nem látod, hogy csóválja a farkát?

– Nem kaptad meg az e-mailemet?

– Rejtély, hogyan mozgatták őseink ezeket a köveket...

Modellezők versenye Újvidéken

Az újvidéki József Attila iskolában rendezték meg a modellezők újvidéki városi versenyét március közepén. Meglepően sokan vették ki részüket a megmérettetésből, így a sokszor verekedésekről, agresszióról emlegetett iskola ezúttal a legjobb arcát mutatta. A bejárat előtt felállított kádban csónakmodelleket úsztattak, a tornateremben autómokkerek versenyeztek, az iskola füves udvarán pedig rakéta- és repülőmodelljeiket engedték a szél szárnyaira a diákok.

Tíz éve rendeznek ilyen versenyt a városban, és eddig ez volt a legtömegesebb, 21 iskola közel 120 diákja versengett, úgy tűnik ismét kezd népszerűvé válni a műszaki-informatikai oktatás. – Ez a tantárgy a legidősebb tantárgy, most, miután nem csupán műszaki nevelésként tanítjuk, hanem műszaki-informatikai tan-

tárgyként, és bevezetjük a tanulókat a technológia és az informatika világába. Korábban a kézi munkára fektettük a hangsúlyt, ma a számítógépes tervezést is beiktatjuk a tantervbe, ez érdekli a gyerekeket, kreativitásra ösztönzi őket. Mindegyik modell, munkaprojektum egy-egy, a gyermekek fejéből kipattanó ötlet nyomán jött létre, kezük munkájának köszönhetően valósult meg, röppent fel. Tehát a technikai rajztól kezdve az anyagmegválasztásig és -kidolgozásig minden a diákok feladata. Nagy munka, de érdekes, és sokat tanulhatnak. Így rávesszük a gyerekeket arra, hogy ne csak a számítógép

képernyője előtt üljenek, hanem kreativitással, kézügyességgel kombinálják ezt a vitathatóan hasznos tevékenységet. Mindehhez párosul a barátkozás is – magyarázta dr. Slobodan Popov professzor, aki immár több évtizede követi szervezőként és zsűritagként a versenyeket.

A megmérettetés résztvevői felsős tanulók voltak. A háromdimenziós tervezéshez a számukra adaptált, ingyenes Catchup szoftvert használták. Érdekes mód, a modellezés iránt a lányok is nagy érdeklődést tanúsítottak.

A verseny ezzel nem zárult le, következik a modellezők körzeti versenye.

Fotó: Dávid Csilla

Iskoláink névadói Tömörkény István

Tornyoson 1882–83-ban építették az első iskolát. Ez az iskola szűknek bizonyult, ezért az 1912. év elején pályázatot írtak ki a Tornyoson, Gunarason és Keviben építendő két tantermes iskolák építésére. Kisebbfajta kúriához hasonlítható iskolák épültek ekkor, Keviben a mai napig ebben az iskolában folyik az alsó fokú oktatás, Tornyoson pedig a Művelődési Ház működik benne.

1963-ban megépült az új iskola hat tanteremmel. Itt már korszerű tornaterem is volt. 1980-ban új szárnyal bővült, ahol újabb négy tanterem, egy szaktanterem, könyvtár és több szertár kapott helyet. Ez a mai Tömörkény István Általános Iskola, mely nyolcosztályos, magyar tannyelvű iskolaként működik, mint a zentai Stevan Sremac Általános Iskola egyik munkaesztéje. Az iskolának két kihelyezett tagozata van, Keviben és Bogarason, ahol alsó tagozatos oktatás folyik. Tavaly ünnepelték az intézmény fennállásának 100. évfordulóját, amikor kiállítás nyílt az új iskola névadójának, Tömörkény Istvánnak az életútját, munkásságát taglaló nyomtatványokból.

A névadó Tömörkény István (1866–1917) mint író, újságíró, néprajzkutató, régész, múzeum- és könyvtárigazgató él az emlékezetben. Munkássága Szegedhez kötődik. Fő műfaja a novella, ismertebb művei: Az alföldi rablóvilág története, Különféle magyarok meg egyéb népek, Rózsa Sándor nálunk, és mások.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350–9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (lapfajlagdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com